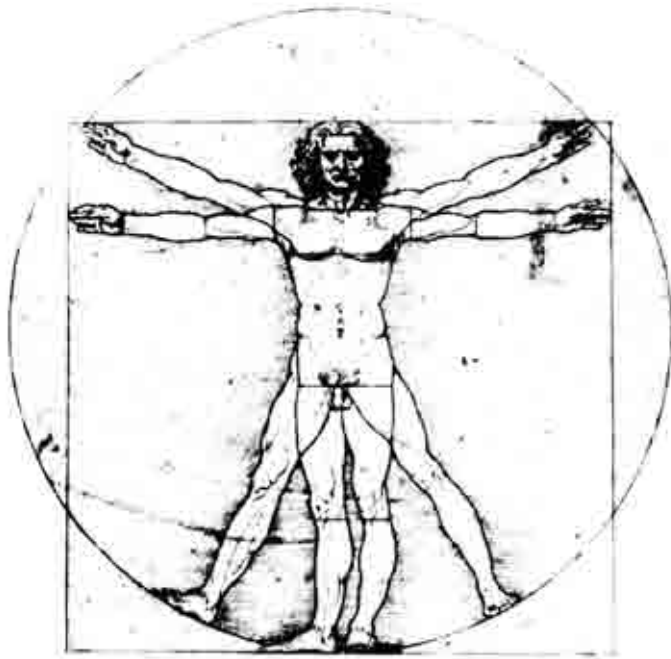

ΒΙΟ-ΓΡΑΦΙΑ

“Ένα φιλμ του
ΘΑΝΑΣΗ ΡΕΝΤΖΗ

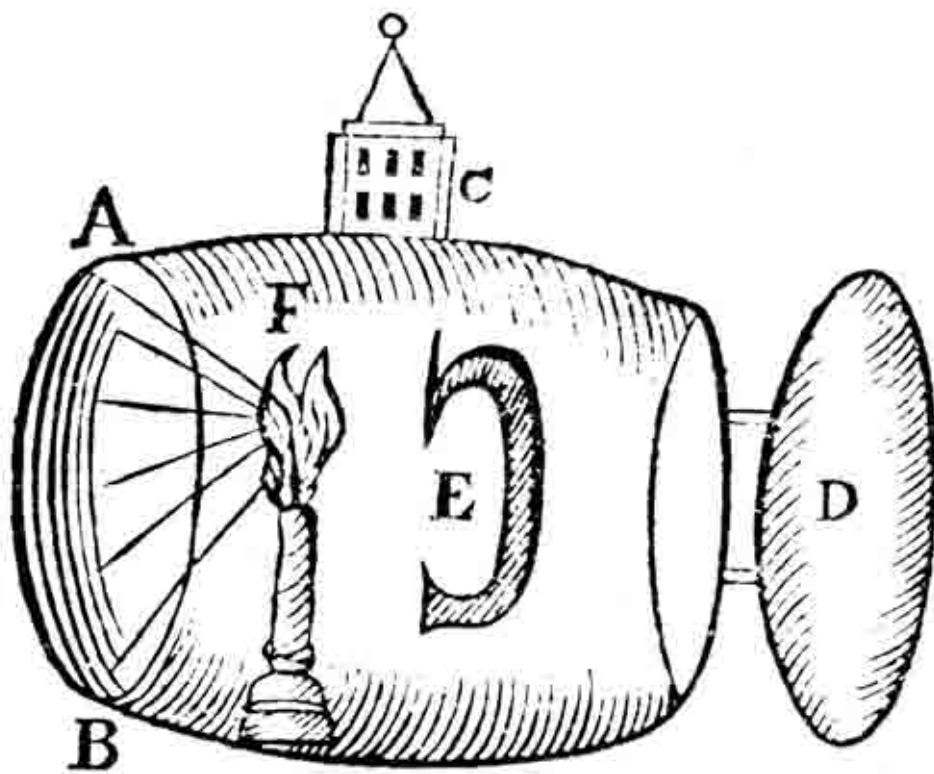
Έξαντας

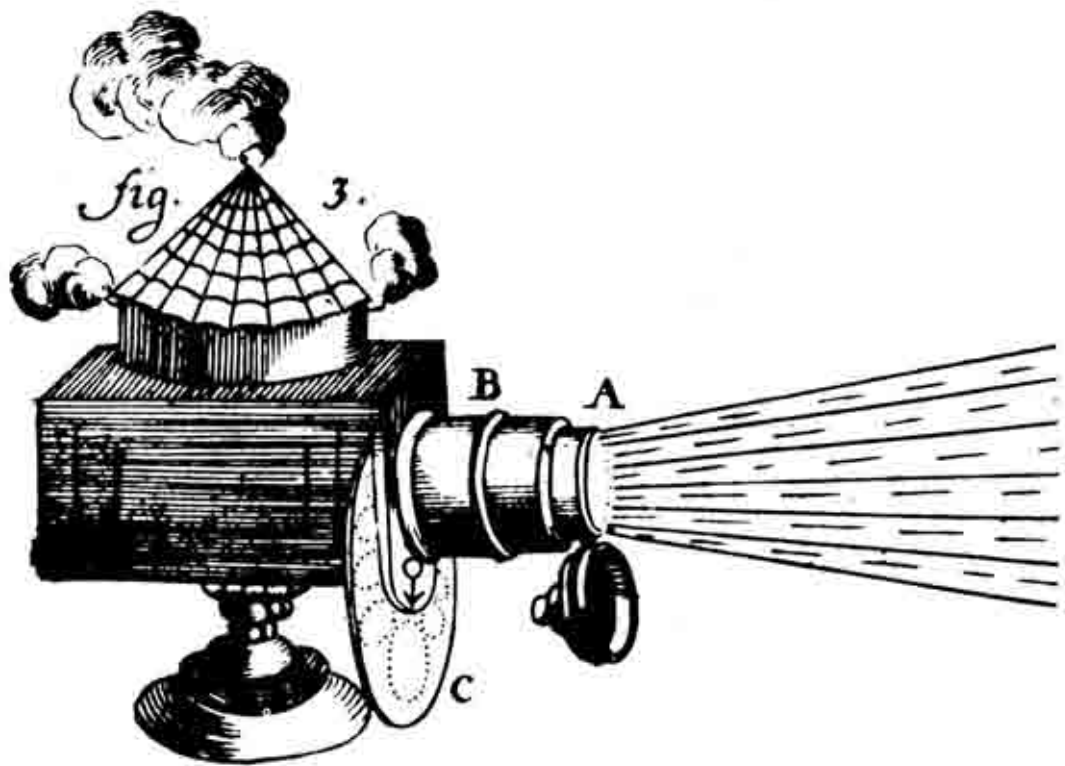

ΒΙΟ-ΓΡΑΦΙΑ

ένα φιλμ του Θανάση Ρεντζή

Έξάντας

ΒΙΟ-ΓΡΑΦΙΑ

Κολάζ CHUMY CHUMEZ

Κείμενο

Θ. ΡΕΝΤΖΗΣ — Γ. ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

βισισμένο

στο μνημογράφημα του C. CHUMEZ

Ἀφήγηση

Γεώργιος Κυρίτσης

Ἐμφύχωση - ΑΤΕΛΙΕ

ΑΡΩΝΗΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ Ε.Π.Ε.

Μάσκες ἐπιμέλεια

ΓΚΑΙΗ ΑΓΓΕΛΗ

Ἐκτέλεση

Νανὰ Βουλοδήμου Τούλα Ἀγαπητίδου

Νατάσα Πακουλιέρη Ρούλα Μουρελάτου

Διεύθυνση Χρώματος

ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ

Ἐκτέλεση

Γ. Βάμβουρας Γ. Μπαλτσαβιά

Ρ. Μουρελάτου Ε. Παναγιωτοπούλου

Κ. Ντάγκαρη Κ. Κουϊρίνη

Π. Δαλαμάγκας Ν. Πακουλιέρη

Ν. Γκόσιος Τ. Ἀγαπητίδου

Ἡχοληψία Μιξάζ *Ἑταλονάζ*
Δ. Λαζαρίδης Λ. Βαγιάκης Γ. Στάμου

Ἐργαστήρια

Εἰκονοληψίας: Studio Ἀνανίδης

Εἰκόνοσ: Φ. ΦΙΝΟΣ

Ἡχου: Studio ERA

Ἐκτέλεση παραγωγῆς
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΣ

Μοντάζ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΡΕΝΤΖΗΣ

Βοηθός Σκηνοθέτου
ΓΚΑΙΗ ΑΓΓΕΛΗ

Εἰκονοληψία - τρὸκ - εἰδικὰ ἐμφέ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ

Βοηθός — Μ. Διαμαντόπουλος

Μουσική
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ

Σολιστ
Βιολί — Θ. Θεοδώρου
Τσέλλο — Ν. Κοτζίās
Φλάουτο — Δ. Φωτόπουλος
Φωνητικά — Ἀντιγόνη Κερετζή

Διεύθυνση φωτογραφίας
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΙΛΜΟΓΡΑΜ
Α. ΡΕΝΤΖΗΣ • Χ. ΜΑΓΚΟΣ • Χ.

ΒΙΟ - ΓΡΑΦΙΑ

Ἐνα φιλμ τοῦ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΡΕΝΤΖΗ

ΓΙΑ ΤΗ «ΒΙΟ-ΓΡΑΦΙΑ»

1. Βιογραφία/«Βιο-γραφία»

(Μιά βιογραφία, είναι αφήγημα σέ χρόνο άόριστο: ή πρώτη ύλη της είναι ένα «ήμουν» τού ύποκειμένου πού τέμνει αντίστοιχα τó «ήταν τού άντικείμενου τού πόθου, σά νά λέμε, — ή πρώτη ύλη της είναι ή μνήμη, ή μνήμη τόσο τού διωμένου όσο κι' εκείνου πού δέ μπόρεσε νά διωθει, τόσο εκείνου πού υπήρξε όσο κι' εκείνου πού θά μπορούσε νά υπάρξει, — τόσο τού «πραγματικού» όσο καί τού φαντάσματος. Καί τά δυό, σημαδεμένα από τήν άμετάκλητη άναφορά τους στό παρελθόν, από ένα κλείσιμο.

Γιατί είναι άκριδώς ένα κλείσιμο, χρονικό, δλ. φυσικό, αλλά καί μυθικό, εκείνο πού θά κάνει δυνατό αυτό τó γράψιμο τής ζωής. Κλείσιμο τής ζωής, ό θάνατος: καί, μ' αυτό τόν τελευταίο, άνοιγμα μιάς σκηνης, ένός τόπου τής άναπαράστασης/τής άφήγησης, όπου οί σκιές τού ήμουν, τά φετίχ τού ήταν, θά *παρελάσουν*. Παρέλαση *έπιτάφια*, χωρίς άμφιβολία: τή ζωή, είναι ο θάνατος πού τή γράφει, μιά βιογραφία δέν είναι ποτέ τίποτε άλλο από μιά *θανατογραφία*. Μιά βιογραφία, δέ γράφεται παρά γιά νά παράγει ένα, τó λιγώτερο, νόημα, γιά νά δώσει ένα νόημα στην περιπέτεια τής ζωής, γιά νά μή τή γκρεμίσει, τήν τελευταία, εκεί όπου είναι ή πραγματική της θέση: μέσ τó τυχαίο, τó άσημαντο, στην κατάσταση μηδέν τής σημασίας. Αυτό τó νόημα, ταυτόχρονα έπιμύθιο καί διαθήκη, είναι ό,τι κάνει τó αφήγημα *άνταλλάξιμο*: είναι αυτό πού όχι μόνο άμοίβει τή δαπάνη τής άνάγνωσης αλλά καί τήν άπαλάσσει από τó άγχος τού άσημαιολόγητου, προσφέροντάς της ένα τελικό, καθησυχαστικό σημαίνόμενο, πού θά λειτουργήσει λίγο σάν εκείνο πού όνομάζουμε «κάθαρο»).

Στό μέτρο πού ὁ κινηματογράφος εἶναι, σήμερα, ἡ πιό μαζική καί ὀργανωμένη μηχανή τῆς κάθαρσης, ἡ βιογραφία σάν κινηματογραφικό εἶδος εἶναι σχεδόν ἀναπόφευκτο νά ἐπιμένει στήν παραγωγή αὐτοῦ τοῦ σφαιρικοῦ νοήματος καί, μέ τήν ἴδια κίνηση, ν' ἀποσιωπά τά ἀκατανόμαστα ρίγη τοῦ νεκρώσιμου πού τήν κατεργάζεται, ἐπιστρατεύοντας, γι' αὐτό τὸ σκοπό, ὅλα τά τεχνάσματα τῆς ἐντύπωσης παρουσίας καί/ἢ τῆς λεγόμενης «ἐντύπωσης πραγματικότητας», ἐπιστρατεύοντας ἓνα σύνολο ἀπό κώδικες, μ' ἄλλα λόγια. Εἶναι σέ σχέση μ' αὐτὸν τὸν κυρίαρχο τρόπο τοῦ «βιογραφεῖν» μέ τὶς εἰκόνες καί τοὺς ἤχους πού, ἡ ταινία τοῦ Θανάση Ρεντζῆ, εἶναι «ἄλλη». Ὅχι ἐπειδὴ ἀρνεῖται τὸν κλασσικὸ τρόπο τὸν ὁποῖο ὑπαινιχτήκαμε, ἀλλὰ ἐπειδὴ λέει ἐκεῖνο πού αὐτὸς ὁ τρόπος ζητάει νά κρύψει, — τὴν ἀλήθεια του; τὶς ἀπωθημένες του αἰτίες, τὶς κρυφές του δομές. Ἡ «πρόθεση», λοιπόν, τῆς ταινίας εἶναι, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, ἀναλυτικὴ: τὸ ξε-μοντάρισμα καί τὸ κοίταγμα ἀπὸ κοντὰ τοῦ μοντέλλου. Ὡστόσο ἡ ταινία δὲν ἀρκεῖται σ' αὐτὴ τὴν, λίγο-πολύ φορμαλιστικὴ ἀσκηση: ἡ ἀνάλυση χρησιμοποιεῖται σάν πρῶτο καί βασικὸ δῆμα γιὰ τὴν ἀνάδηση ἐνὸς ἄλλου πράγματος, γιὰ ἓναν μετασχηματισμὸ τοῦ «παλιού» πού δὲν μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ παρὰ μόνο μέ τὴν ἐρείπωση τοῦ τελευταίου.

Εἶναι αὐτὸ ἄλλωστε πού τὸ σκίσιμο τῆς λέξης (Βιο-γραφία), στὸν τίτλο τῆς ταινίας, ἀναγγέλλει: μιὰν ἀποκόλληση ἀπὸ καί μιὰν ταυτόχρονη ἐργασία πάνω στίς παλιές σταθερές. Τὸ ὄργανο γι' αὐτὴ τὴν διπλὴ διαδικασία δίνεται ἐξ' ἀρχῆς: δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴ γραφή, τὴ σημαίνουσα πρακτικὴ μέσ τὸ κείμενο, ἢ ὁποῖα ἐδῶ προτείνεται στήν ἑτερογένειά της (κι' ὄχι στήν ὑποταγὴ της) σέ σχέση μ' ἓνα ἀφηγοῦμενο πού εἶναι, περισσότερο ἢ λιγώτερο, δεδομένο. Εἶναι γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ προκαθορισμένο τῆς ἀφήγησης πού θά πρέπει νά μιλήσουμε, πρὶν ἐξετάσουμε ἐκεῖνο πού, βασικά, τὸ διαφοροποιεῖ: τὴ γραφή.

II. Τό αφήγημα

Λέει ο Μπάρτ: «Κάθε αφήγηση δέν οδηγεί στον Οίδιποδα; Τό ν' αφήγησαι, δέν είναι πάντοτε τό ν' αναζητάς τήν καταγωγή σου, νά μιλάς γιά τίς διαφορές σου μέ τό Νόμο, νά μπαίνεις στή διαλεκτική τής συμφιλίωσης καί τοῦ μίσους;» Τό αφήγημα, στή «Βιο-γραφία», ὑπακούει σχεδόν κατά γράμμα σ' αὐτό τό σχήμα (θ' ἀκούσε μιά ἀπλή ἀνάγνωση τοῦ κείμενου τοῦ σπηκάξ γιά νά τό διαπιστώσει κανείς): ἤδη ἀπό τήν ἀρχή, ἡ πορεία του καθορίζεται σάν πορεία *πρός τά πίσω*, σέ ἀναζήτηση αὐτῆς τῆς χαμένης καταγωγῆς. Τά ὁρόσημα, σ' αὐτή τήν πορεία, εἶναι εἰκόνες καί λέξεις: εἰκόνες καί λέξεις, πού πάνω σ' αὐτές, καί μ' αὐτές, τό ὑποκείμενο τῆς ἀφήγησης ἀφήσε τά ἴχνη τοῦ πόθου καί τοῦ τρόμου του. Γιά ποιόν, ὁ πόθος; Ὁ τρόμος, γιά ποιόν;

Ὅσο γιά τόν πρώτο, τό αφήγημα εἶναι ξεκάθαρο: πρόκειται γιά τόν πόθο γιά τή μητέρα, μιά μητέρα νεκρή, διπλά λοιπόν ἀπρόσιτη.

Ὅπως πάντα μέσα στό κλασσικό «οἰκογενειακό ρομάντζο», ἡ πίσω πλευρά αὐτοῦ τοῦ νομίσματος τῆς αἰμομιξίας, εἶναι ἡ ἐπανάσταση; ἡ ἐξέγερση ἐναντία στό νόμο τῆς οἰκογένειας, πατρικό νόμο, εἶναι *ἐπίσης* (ἀν καί ὄχι ἀπαραίτητα) κι ἐξέγερση ἐναντία σ' ἐκεῖνον τῆς «κοινωνίας», ἐξ' ἴσου καθορισμένον ἀπό μίαν ἐξουσία πού θά τή λέγαμε (ἀκριβῶς ὡπως ὁ Σολλέρς ὀνομάζει τό κράτος «μετα-οἰκογένεια») «*μετα-πατρική*». Τό παραδοσιακό ἀπαγορευμένο τῆς ἐνδο-οἰκογενειακῆς ἐπαφῆς φορτίζεται, λοιπόν, μ' ἕναν ἐξίσου παραδοσιακό τρόπο, καί «πολιτικά». Εἶναι σ' αὐτό ἀκριβῶς τό σημεῖο τῆς ἐντασης τῆς «ἀνομης ἐπιθυμίας» τοῦ ὑποκείμενου τῆς ἀφήγησης, πού ὑπηρετῆται ὁ φόδος. Ὁ φόδος (τοῦ εὐνοχισμού, ἀναμφίβολα) σημαίνεται μ' ἕναν ὀφθαλμό: μέ τό πανταχοῦ παρόν μάτι τοῦ πατέρα, μάτι ἀγρυπνο καί προνοητικό γιά τή διατήρηση τῆς ἐξουσίας του. Εἶναι αὐτό πού διακόπτει κάθε φαντασίωση παράδωσης τοῦ ὑποκείμενου τῆς ἀφήγησης, ὑπενθυμίζοντάς του τό νόμο.

Τό παιχνίδι αὐτό ἀνάμεσα στήν ἐπιθυμία καί στήν ἀναστολή ἐπαναλαμβάνεται σ' ὅλο τό μήκος τοῦ ἀφηγήματος: ἀλλά εἶναι τούτη ἡ ἐπανάληψη πού παράγει, σιγά-σιγά, μέσα στό ἴδιο τό αφήγημα, μιά πρώτη *διαφορά*.

Γιατί, ἡ ἐπανάληψη, λαμβάνει χώρα μέσα σέ διαφορετικό, κάθε φορά, ἱστορικό πλαίσιο, σέ διαφορετική *σκηνή*: ἀπό ἐκείνην, τήν ἀρχετυπική («πρωτόγονη», θά ἔλεγαν οἱ ψυχαναλυτές) τῆς ἀρχῆς, ὅπου τά στοιχεία πού μπαίνουν στό παιχνίδι εἶναι ξεκάθαρα μυθικά, μέχρι ἐκείνην τῆς ἀνόδου τῶν σύγχρονων σχέσεων παραγωγῆς, ὅπου τά μυθικά στοιχεία παίρνουν τόν μᾶξιμουμ ἱστορικό καθορισμό τους. Αὐτή ἡ ἐπανάληψη ὑπογραμμίζει διακριτικά ἕνα γεγονός: ὅτι ὁ πόθος, μοντελ-

λαοιομένοσ στο οίδιπόδειο κύκλομα, δέν έχει καιμιά πιθανότητα *πραγματικής* δράσης: γιά τό ύποκείμενο τής αφήγησης, μητέρα και ιστορία μένουν άκατόρθωτα, άποκλεισμένα μέσα στον (κι' από τον) φαύλο κύκλο του φαμιλιαριστικού παιχνιδιού. Άλλωστε, ή μοναδική χειρονομία μέσα στο αφήγημα που φαίνεται ν' άμφισβητεί δυναμικά την έξουσία γίνεται από τίς μάξες, και τίποτε δέν ύποδηλώνει ότι ο δικός τους πόθος είναι τής ίδιας τάξης μ' εκείνον του Οιδίποδα. Αύτή ή διαφορά, ή ρωγή στο αφήγημα, γίνεται όριστική με τό *θάνατο* του ύποκείμενου, θάνατο γκροτέσκο, σχεδόν κωμικό, που μοιάζει νά παρωδεί την ίδια την *άναγκαιότητα* τής αφήγησης: ο Οιδίποδας νεκρός, άνικανοποίητος και τρομαγμένος άκόμα και τή στιγμή του θανάτου του, είναι ένα πτώμα *γελοίο*: γιατί ή δαπάνη τής ζωής του έγινε «για τό τίποτα», μέσα στην άυταπάτη τής παραγωγής ενός νοήματος, τό όποιο καταλήγει νά δηλωθει σαν έξ' άρχής *χρεωκοπημένο*.

Η πορεία, λοιπόν, τής αφήγησης προς την καταγωγή, καταλήγει εκεί όπου άρχισε: στην άρχετυπική σκηνή, στη θάλασσα, με την επιστροφή τής νεκρής μητέρας κάτω από τή μάσκα μιάς «λεπτοκαμωμένης», — μάσκα του θανάτου. Ήταν μιά πορεία που δέν άξιζε νά γίνει, άφού τό τέλος τής ήταν δεδομένο από την άρχη. Είναι ώστόσο αύτή ή (τουλάχιστον) όδυνηρή παραδοχή τής ματαιότητάς τής που σχηματίζει την πρώτη συλλαβή μιάς *άπαίτησης* γιά μιά καινούργια αφήγηση, σά νά λέμε: γιά ένα *καινούργιο ύποκείμενο* που δλέπει, γράφει, ποθει και/άρα περνάει στην πράξη *διαφορετικά*.

Πέρα από αύτή την έντύπωση ρήξης μέσα στο ίδιο τό αφήγημα, ύπάρχει ώστόσο και μιά άλλη, παράλληλη με την πρώτη, που άφορά τον τρόπο με τον όποιο τό αφήγημα άρθρώνεται, που άφορά, μ' άλλα λόγια, τή *γραφη* του. Είναι γι' αύτήν που θά γίνει στη συνέχεια λόγος, πάντα σε σχέση με τίς νόμες τής άρθρωσης τής διήγησης, από τίς όποιες ή «Βιο-γραφία» κρατιέται σε άπόσταση την ίδια στιγμή που τίς χρησιμοποιεί.

III. Εικόνες/εικόνες και ήχοι

Οι εικόνες, στη «Βιο-γραφία», είναι *εικόνες σε δεύτερο βαθμό*: κατ' αρχήν παραγμένες μ' ένα άλλο τεχνικό προτσές (τη λιθογραφία) που παραπέμπει σε μιá άλλη ιστορική συγκυρία (19ος αιώνας, άνοδος του καπιταλισμού), θρίσκονται, μές την ταινία, ξανα-χρησιμοποιημένες, ξανα-γραμμένες σ' ένα διάστημα που δέν είναι εκείνο στο όποιο, «φυσιολογικά», θά άνήκαν: στο διάστημα του φιλικού κειμένου. Αύτή η «έπιανεγγραφή» *άποφινσκοποιεί* τίς εικόνες: δέν τίς προτείνει σάν «άθώα» κομμάτια ενός φιλμαρισμένου πραγματικού, αλλά σάν Ταμπλώ, πάνω στα όποια μπορεί κάθε στιγμή νά έπισημανθεί τό ίχνος μιás *έργασίας*, τό ίχνος, άκριδώς, της σημαίνουσας πρακτικής. Άπ' όπου και η παραγωγή μιás διπλής έντύπωσης.

Έντύπωση άπόστασης, πρώτ' άπ' όλα: η ψυχρότητα της εικόνας άπαγορεύει την όπτική άποπλάνηση, παραδίδει τίς εικόνες στο μάτι βασικά *πρός άνάγνωσιν*: άνάγνωση του λόγου που οί εικόνες-σαν-τέτοιες (σάν «καθαρό θέαμα») αλλά και σάν συνθετικά στοιχεία του άφηγήματος παράγουν. Σ' αυτό τό μέτρο, ταυτόχρονα *έντύπωση νεκρώσιμον*: γιατί η εικόνα, σε μιá τέτοια χρήση της, δέν μπορεί παρά νά καταγγέλλει τόν έαυτό της σάν όμοίωμα, σάν «πράγμα» νεκρό και άνόργανο, που παίρνει μιάν *έπίφαση* — άύστηρά καθορισμένη μόνο σάν τέτοια — «ζωής».

Είναι, ώστόσο, αύτή η ψυχρότητα της εικόνας-σαν-όμοιώματος, που παράγει μιάν ιδιότυπη γοητεία: γοητεία, άναμφίδολα, του τεχνητού, του φετίχ, η όποία, πάντως, δέν συνελάγεται διόλου την άποπλάνηση, δέν έξασκείται για νά θολώσει τό νόημα, αλλά, θά λέγαμε, για νά δαπανηθεί *χωρίς έπένδυση* μέσα στην ίδια την κίνησή της. Μακριά από τό νά λογοκρίνει την κινηματογραφική άπόλαυση, η «Βιο-γραφία» δέν παύει νά υπενθυμίζει την άπατηλή της φύση και νά τή μετασηματίζει, από ήδονή από ένα ύποκατάστατο πραγματικότητας σε ήδονή από τή *γραφή*, από τή μηχανική που άρθρώνει τά μέλη αυτού του όμοιώματος, — μέ δυό λόγια: σε «ήδονή του κειμένου».

Μιλώντας, πάρα πάνω, για τό λόγο των εικόνων, τόν καθορίσαμε σάν διπλό: σάν λόγο με άφηγηματική και σάν λόγο με *θεαματική* άξία. Αύτός ό λόγος, στην πραγματικότητα, δέν μπορεί παρά νά είναι διαφορούμενος: γιατί οί ίδιες οί εικόνες (κάθε εικόνες) είναι πάντοτε διαφορούμενες, διαχέουν τό νόημά τους, γλιστρούν συνεχώς προς τό φανταστικό. Τούτο τό γλιστρομα, στη «Βιο-γραφία», τίθεται ύπό άπαγόρευση: από τόν ήχο όφφ, από τούς διάτιτλους.

Ο ήχος όφφ δίνεται σάν έτερογενής προς την μπάντα της εικόνας: σά νά λέμε, έξασκεί επάνω της *δία*, ξαναχαράζει τίς γραμμές του νοή-

ματος πού είναι εύκολο να χαθούν. Όσοσο, εικόνα και ήχος *συμπο-
ρεύονται*, μιλούν για τὸ ἴδιο πράγμα: τὸ πεδίο ἀλληλεπίδρασης πού
ἀνοίγουν, εἶναι τὸ πεδίο τῆς ἀφήγησης, μιᾶς ἀφήγησης πού ἡ ροή τῆς
βρίσκεται, ἔτσι, *διπλασιασμένη*. Τὸ σημαϊνόμενὸ τῆς παίρνει, ταυτό-
χρονα, *δύο* σημαίνοντα, τὸ ἓνα ὀπτικὸ, τὸ ἄλλο ἠχητικὸ, — τῆς τάξης
τῆς *εἰκόνας*, τὸ πρῶτο, τῆς ἀπαγγελλομένης *λέξης* τὸ δεύτερο. Ἄπ' ὅπου
καὶ μιὰ ἐντύπωση περιόσεως: αὐτὸ πού λέγεται, στὴ «Βιο-γραφία»,
λέγεται *δύο φορές*. Ἐντύπωση περιόσεως, — σὰ νὰ λέμε: ἐντύπωση
γραφῆς.

Ἡ λειτουργία τῶν διατίτλων εἶναι διαφορετικὴ: τὸ νόημα πού κρυ-
σταλλοποιοῦν, εἶναι μιὰ *ἀποδεικτικὴ πρόταση*. Οἱ διατίτλοι ἀποσα-
φηνίζουν ἐκεῖνο πού τὸ σημαῖνον προτῶς τῆς ταινίας ἐπιχειρεῖ: τὴν
κατάδειξη τῶν *κανόνων* τοῦ κινηματογραφικοῦ παιχνιδιοῦ, τὸ ὁποῖο
παίζεται κατ' ἐξοχὴν σὲ ἐπίπεδο εἰκόνας. Εἶναι γι' αὐτὸ τὸ λόγο πού οἱ
διατίτλοι ἐπιμένουν στὴν ἐννοια τοῦ θεάματος καὶ τῆς *θέασης*: γραμι-
μένο πάνω τους εἶναι ὅ,τι τὸ θέαμα προσπαθεῖ νὰ εἶναι γιὰ νὰ ἰκα-
νοποιήσει (καὶ νὰ διαωνίσει) τὴν ἀπαίτηση τοῦ θεατῆ ἀπ' τὶς εἰκόνες.
Ἡ παρεμβολὴ τῶν διατίτλων, τῆς *γραμμμένης*, αὐτῆ τῆ φορά, *λέξης*, μέσα
στον ἴστό τῆς ἀφήγησης εἶναι σκανδαλώδης: γιὰτὶ ἀποτελοῦν τὸ
ὀλοτέλα «ἄλλο» σὲ σχέση μ' αὐτὸ τὸν ἴστό, μιλούν γιὰ ἐκεῖνο πού,
τούτος ὁ τελευταῖος, δὲν θέλει ποτέ νὰ μιλήσει: γιὰ τὶς δομές καὶ τὶς
αἰτίες τῆς ἰδίας τῆς ὑπαρξῆς του.

Οἱ εἰκόνες τῆς «Βιο-γραφίας» εἶναι *νεκρές*: ὄχι μόνον γιὰτὶ τὸ ὑλικὸ
τους δίνεται σὰν ἀνόργανο (ἐξηγήσαμε παραπάνω μὲ ποιὰν στρατη-
γικὴ: μὲ τὴ στρατηγικὴ τῆς ἐπαναχρησιμοποίησης, τῆς ἐπανεγγραφῆς)
ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ τὸ ἴδιο τὸ «ἀπεικονιζόμενὸ» τους ἀνήκει στὸ παρελθόν,
στὸ ἤδη-περασμένο. Οἱ φηγούρες αὐτῶν τῶν εἰκόνων *ἀφοροῦν τὸ*
ὑποκείμενο τῆς ἀφήγησης: ἓνα ὑποκείμενο πού ἡ ἴδια ἡ ἀφήγηση τὸ
καταδηλώνει σὰ *νεκρὸ*. Καμμιά λοιπὸν *ταύτιση* δὲν εἶναι δυνατὴ: ὁ
θεατῆς δὲ μπορεῖ νὰ ταυτιστεῖ μ' ἓνα πῶμα, μὲ τὸν πόθο ἑνὸς
πῶματος, ἢ, ἂν θέλετε, μὲ τὴ ματιὰ του. Αὐτὸ τὸ μπλοκάρισμα τῆς
ταύτισης ἐπιτείνεται μὲ τὴν χρῆση ὄφφ τοῦ ἤχου: τὸ κείμενο τοῦ
σπηκάζ, κείμενο τῆς ἀφήγησης στὸ ἐπίπεδο τῆς *λέξης*, *ταϊτάρεται*,
ἀπαγγέλεται σὰν ἐπεξηγηματικὸ σχόλιο σὲ μιὰ σειρά εἰκόνων. Οἱ διά-
τίτλοι ὀρίζουν, σὲ σχέση μὲ τὸ χῶρο αὐτῆς τῆς διαδικασίας, ἓνα
ἐξωτερικὸ σημεῖο: τὸ σημεῖο ἀπ' ὅπου τὸ *ὑποκείμενο*, ὄχι αὐτῆ τῆς φορά
τῆς ἀφήγησης, *ἀλλὰ τῆς ταινίας*, ἀρθρώνει τὸ λόγο του, ἓναν λόγο
ὀριστικὰ ἑτερογενὴ καὶ ἀντιτιθέμενο στὸ λόγο τῆς εἰκόνας καὶ τοῦ
ἤχου, στὸ λόγο τοῦ Οἰδίποδα, τοῦ νεκροῦ ὑποκείμενου.

IV *Ἡ εἰκόνα/οἱ κώδικες*

Ἡ σκηνο-θέτηση (*mise-en-scène*) αὐτῆς τῆς «Βιο-γραφίας» δέν εἶναι, λοιπόν παρὰ μιά *mise-à-mort*, μιά *θανάτωση*: ἢ, καλύτερα, ἡ διαδικασία τῆς *ἐπιστροφῆς* ἐκείνου πού «ὄ» κινηματογράφος ἀπώθησε γιά νά παραμείνει-ὁ *ίδιος*, γιά νά ἐξακολουθήσει νά εἶναι, ἀκριβῶς, *κινηματογράφος*: ἐπιστροφή τοῦ *ἀκίνητου*, τοῦ νεκροῦ, τοῦ σημαίνοντος. Ἐπιστροφή σκανδαλώδης, στό μέτρο πού δέν ἐγγράφεται σάν μιά «καινούργια» *μανιέρα*, ἀλλά σάν παραγωγή τῆς κρυφῆς ἀλήθειας τοῦ «παλιού», σάν ἀνάλυση/ἀποσύνθεση.

Τό ἀντικείμενο αὐτοῦ τοῦ προοσῆς εἶναι ἡ *κίνηση*: μείζων «εἰδικά κινηματογραφική» ἀξία ἀνταλλαγῆς, ὑπό τόν ὄρο νά μένει πάντοτε «φυσική», «αὐτονόητη». Τό σύστημα τῆς «Βιο-γραφίας» δέν τήν ἀρνείται: ἀλλά τήν χρησιμοποιεῖ σάν κώδικα, τήν *ἐπανακωδικοποιεῖ*, σά νά λέμε: τῆς ἀφαιρεῖ τήν «ἀθωότητά» τῆς, τήν καταγγέλλει σάν τό τέχνασμα μιάς πλαστής ἀναγέννησης, μιάς πλαστής ἐντύπωσης «ζωῆς».

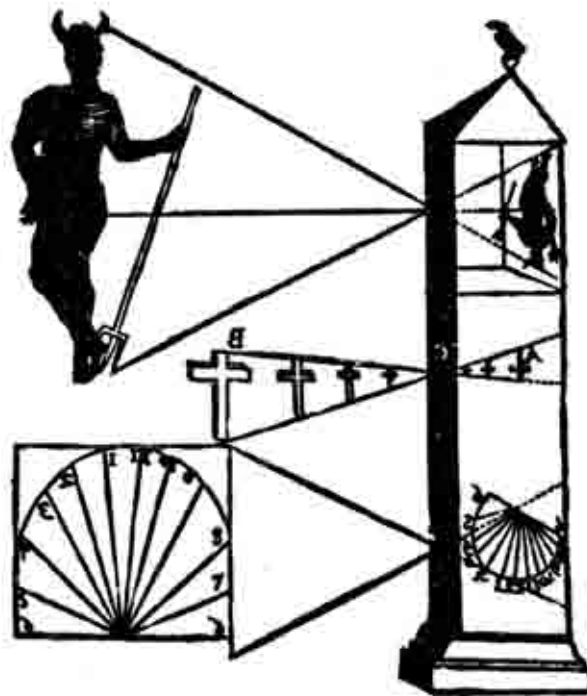
Ἡ ἀποκομμένη φιγούρα ἐνός παιδιοῦ μετατοπίζεται σπασμωδικά πρὸς μίαν ἀγκαλιά μητρική, ζωγραφισμένη· ἕνας ψεύτικος γλάρος διασχίζει τὰ σκοτάδια τοῦ πίνακα: σ' αὐτά τὰ δυό παραδείγματα, ὅτι ὑλγραμμίζεται εἶναι τό *ἀναπαριστώμενο* σάν *ὁμοίωμα*, ἀφ' ἐνός, καί ἡ *κίνηση* σάν *αὐθαίρετο*, ἀφ' ἑτέρου. Εἶναι ἔτσι πού ἡ σύμβαση, ὁ κώδικας, ἐπιστρέφουν μέσα στήν ἐρειπωμένη, νεκρή σκηνογραφία τῆς ταινίας: σάν παράδοξα, στερημένα ἀπό τή φυσικότητα, τό αὐτονόητό τους. Μποροῦμε τώρα νά τὰ κοιτάξουμε γιά μιά δεύτερη φορά, ἀπό πιό κοντά καί, ταυτόχρονα, ἀπό ἀπόσταση: μέ δυό λόγια: νά τὰ *διαβάσουμε*, νά διατυπώσουμε τό παιχνίδι τους μέ τοὺς ὄρους πού, αὐτό τό παιχνίδι, θέλει νά ἀπωθήσει.

Ἀλλά, ἡ «ἐντύπωση-τοῦ-πραγματικού», δέν βασίζεται μονάχα στήν κίνηση: ἄλλοι κώδικες, ὄχι εἰδικά κινηματογραφικοὶ αὐτῆ τῆ φορά, μποροῦν νά τήν ὑποστηρίξουν. Ἡ *προοπτική*, λ.χ., μέ τό ψευδαισθητικό βάθος πεδίου πού δίνει στήν δυσδιάστατη ἐπιφάνεια τῆς εἰκόνας. Ἀπ' ὅπου καί ἡ *ἀναγκαιότητα* τῆς χρήσης τοῦ μαύρου φόντου σάν σκηνογραφικῆς σταθερᾶς μέσα στή «βιο-γραφία»: εἶναι πάνω στό μαῦρο, ἀδαθές καί ἐπίπεδο, πού ἡ εἰκόνα μοντάρεται κομμάτι-κομμάτι, καταγγέλοντας τήν μικρὴ ὀπτική ἀπάτη πού ἐπιδιώκει νά παράγει καί, ταυτόχρονα, μπλοκάρωντάς τήν. Ἀκόμα, τό *χρῶμα*: ἀναπα-

ραστατική υπεραξία όταν «αντιγράφει την (λεγόμενη) φύση», βρίσκεται εδώ σε περίσσεια, ξεχειλίζει, υπερ-κωδικοποιημένο, ά-ρεαλιστικό.

Ἡ «πρόθεση» τῆς «Βιο-γραφίας» εἶναι *παιδαγωγική*: παιδαγωγία τοῦ ματιοῦ: αὐτό πού ἔχει ἤδη εἰδῶθει, ὀλέπεται ἐδῶ ξανά, ἀλλά μέ *ἄλλον τρόπο*. Οἱ σταθερές τοῦ θεάματος, τοῦ οἰκογενειακοῦ καί τοῦ ιστορικοῦ ρομάντζου ὑφίστανται τή δοκιμασία τῆς ἐρείπωσῆς τους, μοναδικῆς προϋπόθεσης γιά τήν ἀνάδυση ἐνός *ἄλλου πράγματος*: ἐνός ἄλλου ματιοῦ, ἐνός *ἄλλου ὑποκείμενου*, ἂν θέλετε, πού θά ξέρει νά ἀρθρώνει τόν πόθο του μέ τό πραγματικό δίχως τή μεσολάδηση τών (σέ τελευταία ἀνάλυση) ἰδεολογικῶν κλισιῶ — τών ὁποίων, ἡ «Βιο-γραφία», δέν εἶναι παρᾶ ἡ εἰρωνική ἀπαρίθμηση, σά νά λέμε: ἡ *ἀρχαιολογία* τους.

Ν.Ε. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Στὸ μέτρο πὸν ὄνειρευόμαστε κοινωνικὰ τὴν ἀναγκαιότητα, τὸ ὄνειρο γίνεται ἀναγκαῖο...
Τὸ θέαμα δὲν εἶναι ἓνα σύνολο εἰκόνων ἀλλὰ μιὰ κοινωνικὴ σχέση μεταξὺ προσώπων διὰ μέσου τῶν εἰκόνων.

Guy Debord

«ΓΕΝΕΣΙΣ»

Με στηλωμένα μάτια
γύρισα καιρό πίσω σ' απόλιθωμάτι,
καί σέ σθημένα φώτα,
ψάχνοντας για τὸ στίγμα μου.

Ύστερα
ὁ οὐρανὸς σκοτεινιάζει,
τὸ φῶς ψύχραινε,
γινόταν μουντό
κι ἐγὼ λυπόμουννα
γιατὶ ἄλλη μιά μέρα εἶχε γιὰ πάντα φῶγτι.

Ἦταν κάτι σύντομες στιγμές,
ψήγματα ἐκστασης ἢ ρέμβης

*Οι γλάροι
σκίζαν τόν άέρα και τά κύματα
κι ή θάλασσα έδειχνε τήν πρώτη άνυπομονησία της νά ταραχθεί.*

*Άν και γεννήθηκα σέ γή μέ έλευθερία
ή μόνη μου έλευθερία
ήταν νά κοιτάζω τό άτίθασσο πέταγμα τών γλάρων.*

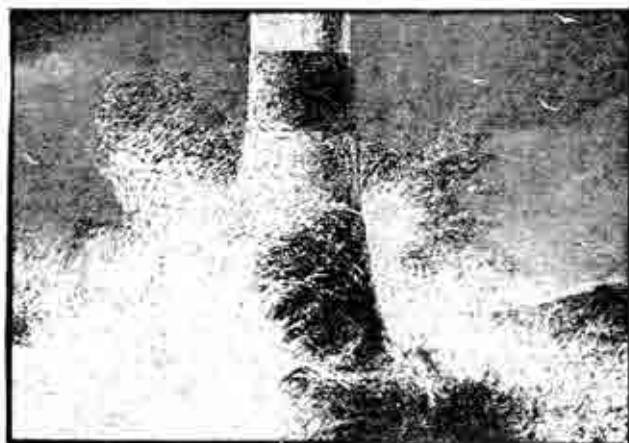
*Έκει
ανάμεσα στά βράγια,
τρέμοντας από τό κρύο
ανάζητούσα συντροφιά από παλιά νανάγια
άφού κι έγω — τώρα τό ξερω — είχα βρεθεί σ' εκείνες τίς άκτές
παρασνομένους από τό αίμα μιάς έκατόμβης.*

Τὸ προμήνυμα τῆς θυέλλας κράτησε λίγο.
Ἐνας γλάρος ἐσκίσε μὲ κραισιές τὸ σκοτάδι
κι ἀστραπές φωτίσαν τὸν ὀρίζοντα.

Κεραυνοὶ συντάραξαν τοὺς βράχους ξεσκίζοντας τὰ σύννεφα,
κι ἀρχισε μπρὸς στὰ μάτια μου
τὸ τρολὸ ὄργιο τῆς γῆς, τῆς θάλασσας καὶ τῶν οὐρανῶν.

Ἡ ἀκτὴ σειστήκε ἀπὸ τὴν καταιγίδα
καὶ μανιασμένα κύματα σάφρωναν τὰ καράβια.
Οἱ σταγόνες κλείναν τὰ βλέφαρά μου
καὶ δὲν μ' ἀφηναν νὰ δῶ
τὴν ἀγρία ὁρμὴ τῆς θάλασσας.

Τὸ πλοῖο «Παναγιά τῶν Ρόδων»
μ' ἓνα δίαιο τροάνταγμα τσακίστηκε.
Σέ λίγο εἶχε γιὰ πάντα χαθεῖ.
Ἐνίωσα ἓναν ἀπέραντο φόβο μὴ μὲ κατάπιναν τὰ κύματα καὶ μένα.
Πλάι μου οἱ ναυαγοὶ τρελοὶ κι ἀλλοπαρμένοι.
Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς ἤμουν κι ἐγώ.

Οἱ πεινασμένες φιλίαι τῶν ψαράδων
παρακολουθοῦσαν μ' ἀδημονία τὴν τραγωδία μας αὐτή.
Ὁ αἶρας πότε πότε μᾶς ἐφρονε τὰ γέλια καὶ τίς χαρὲς τους
σὰν ἐπιστῆμαιναν κάποια λεία.

Δὲν τὸ χωράει τὸ μυαλό μου πὼς μπόρεσα νὰ εἶμαι θεατῆς
τοῦ ἴδιου τοῦ θανάτου μου καὶ τῆς γέννησής μου.
Πὼς βρέθηκα σῶος καὶ σὲ κίνδυνο ταυτόχρονα.
Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἔχω ὑπάρξει ποτέ.
Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἔχω κανὲν θιογραφία.

*Οι πιο φτωχοί και λιμασμένοι δομούσαν στη θάλασσα,
μη λογαριάζοντας τα νύχια της
'Αρκεί αυτοί ποώτοι να φταναν τη λεία.*

*Πολλοί απ' αυτούς γάνονταν
λεία κι αυτοί της άπληστίας τους.*

*Θαorrύ σαν κόπασε για λίγο όλη αυτή η δίνη,
άποκοιμήθηκα άποκαμωμένος απ' την προσπάθειά μου να επιζήσω.
Όμως όλοι οι άλλοι είχαν χαθεί.*

Τὴν ἐπομένη κάθε μεγάλης τρικυμίας
γινόταν πανηγύρι στὴν ἀκτὴ.
Ἀπ' τὰ χαράματα πλεούμενα ξανοίγονταν στὸ πέλαγος.

Φούσκωνε ὁ ἀέρας τὰ πανιά
καὶ ὁ στολίσκος, χωρὶς θιάση,
πλευροῦζε τὰ σκόρπια ἀπομεινάκια τοῦ ναυαγίου.

Ἡ θάλασσα δογγούσε γεμάτη φρέσκα πτώματα,
ἀλλὰ τὸ θέαμα ἦταν συναρπαστικό ὅταν ὑπῆρχαν ζωντανοί.

Γινόταν τότε μάχη αληθινή με μελλοθάνατους.

*Όλος ο κόσμος ρίχνονταν στη δουριά
βοηθούσε στ' άραγμα, στο ξεφύρισμα.
Σιγά, σιγά οι πεθαμένοι σωριάζονταν στην παραλία
έτοιμοπαράδοτοι για τὰ έργοστάσια κοινσερβοποιίας.*

*Τὰ πιο καλοδιατηρημένα σώματα προοριζονταν
για τις φαμίλιες των ψαράδων,
τὰ πιο νεανικά για εξαγωγή.*

*Θυμάμαι άμυδρά όλες αυτές τις άγγραφείες
στις όποιες θα πρέπει, δίχως άλλο, νὰ 'χα βοηθήσει και 'γώ.*

Θυμάμαι ακόμη ανάμεσα στα πτώματα
πολλά μισόγυμνα κορμιά πνιγμένων γυναικών.
Καμιά φορά κλαίω
γιατί νομίζω πως ανάμεσά τους
είχα αναγνωρίσει το πρόσωπο της πεθαμένης μου μητέρας.

Ένας γλάρος φτερούγισε απ' το βράχο,
πέρασε αντίπερα,
ένώ σε τούτη την ακτή
τ' άλλα πονηριά ραιφιζάνε με λαιμαργία τὰ κονφάρια.
Κι' η θάλασσα γαλήνια, άμέτοχη κι άδιάφορη στην τόση θλίψη.

Ύστερα πέρασε ξυστά στο κύμα
ξαφνιάζοντας τις γυναίκες που έτοιμαζαν κι όλας τό πάστωμα
για τις δύσκολες μέρες.

*Πέταξε στ' άνοιχτά πάνω άπ' τό πέλαγος
κοιτάζοντας τις τελευταίες μαούνες που 'ρχονταν καταφορτωμένες.*

Μέ ζύγισμα, κόντρα στον άνεμο, οίχτηκε προς την παραλία.

*Κι εκεί κάθισε σέ μιá κούνια
που έπλεε ήρεμη κι άκυνδέορητη στό κύμα. Νιώθοντας τό πουλί στην κούνια
ένα μωρό σταμάτησε νά κλαίει. Έκείνο τό μωρό ήμουν εγώ.*

Μητρολαγνεία

Ό,τι αποτελούσε άμεσο βίωμα απομακρύνθηκε σαν παράσταση

Γιά καιρό αποζητούσα τη χαμένη μου άγκαλιά.

*Μέ μάτια ολάνοιχτα συνεχίζα νά την ψάχνω
την έβρισκα στά όνειρά μου, κοντά στη θάλασσα ν' άτενίζει τον όρίζοντα.*

*Ήτανε ίσκιои όνείρων
μιάς φωνής πνιγμένης για πάντα στη θάλασσα και την άνεμοζάλη.*

Ήξερα πως και 'κείνη έψαχνε για μένα.

*Όταν τη συναντούσα και σταυρόνονταν οι ματιές μας
έβλεπα τό ειδωλό μου νά καθρεφτίζεται στις τυφλές της κόρες.*

*Στό άγγιγμά μας ένοιωθα τή σάρκα και τό αίμα της δικά μου,
κι ή τρυφερή της άθωότητα μέ πλημμύριζε.*

*Ξέρω πως αυτό που ποθούσα στά όνειρά μου
ήταν νά τη συναντήσω και νά τη γεμίσω δαγκωματιές,
όπως τότε που ή θάλασσα διέκοψε τά άγκαλιάσματά μας.*

*Δέ με βρήκαν ούτε νερά ούτε γάλατα
όλα ήταν αφροισμένο κύμα εγκαταλελειμμένου έφηβου.*

*Ποθούσα ν' αγκαλιάσω οποιοδήποτε γυναικείο κορμί,
και νά τό γρατσουνίσω
γιά νά δώ τό αίμα νά τρέχει στά στήθια
κάτω από τό φώς της αστραπής.*

*Ζούσα σέ μίαν άδύσσο άπό σκιές και άστραπές,
Οί παρθένες παρασέρονταν γλυκά άπ' τά νερά,
Μου ξεφευγαν.*

*Χτυπιόμουν άπό ένα ξάσσι φαλλικό,
Ή θάλασσα ησύχαζε κι ό πονοκέφαλος ύποχωρούσε,
Τά ένστικτά μου σκλαβωμένα και θύμα ή ίδια μου ή άνταρσία.*

*Τότε οι άγγελοι άνέβαζαν τις παρθένες στον ούρανό
λέγοντας μέσ' άπό τά δόντια τους τραγούδια της Άφροδίτης,
Τι όνειρα πού είναι τά όνειρα.*

Τή νύχτα μέσα στη σιωπή θυθίζομαι στα ιδιαίτερα όνειρά μου.

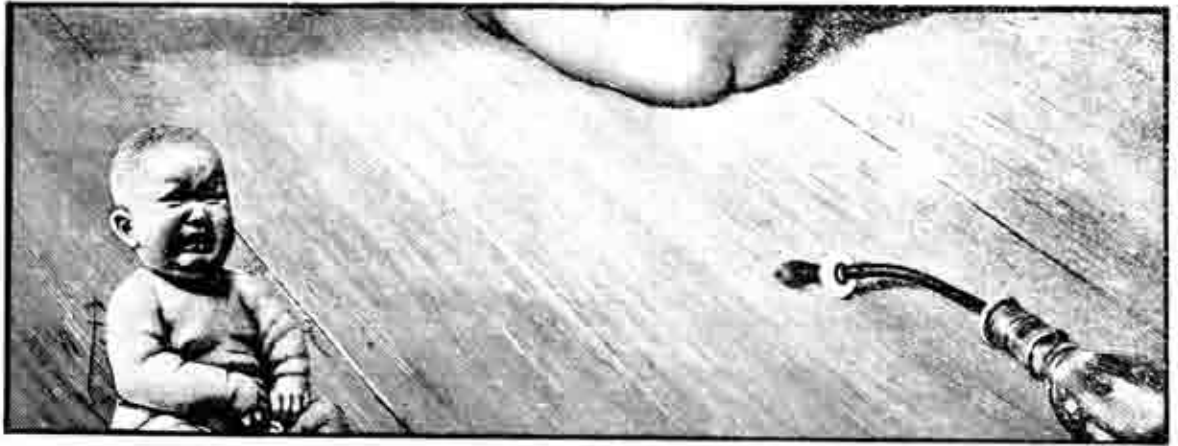

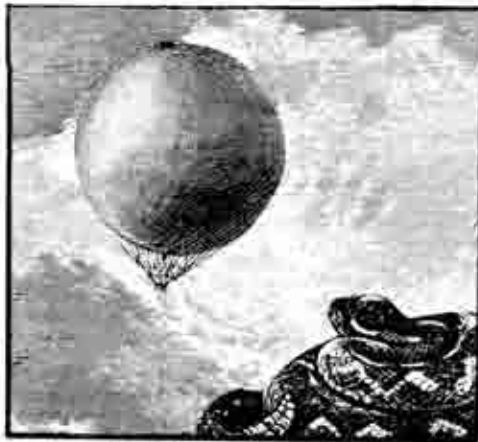

Ἀπόδραση

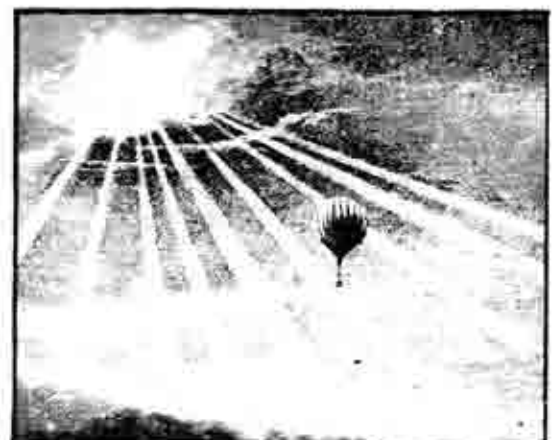
Ὅ,τι ἀποτελοῦσε ἀόριστο φόβο συγκεκριμενοποιούνταν σ' ἓνα θέαμα

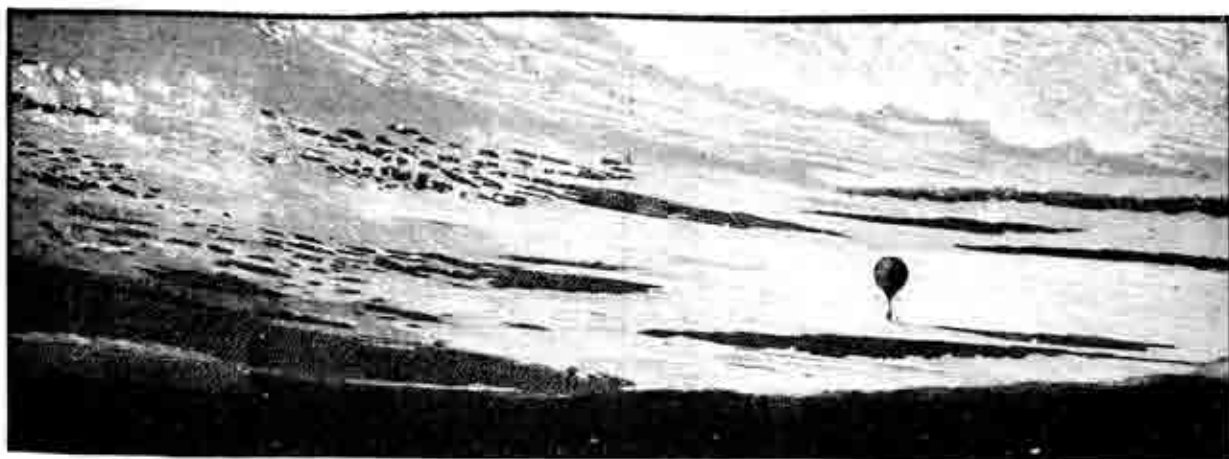
Ξυπνοῦσα πανικόβλητος.
Μέ τάραζαν φαντάσματα πού δέν ἤξερα τί ἦσαν κι ἀπό πού ἐρχόνταν.

Ἦθελα νά ξεφύγω.
Αἰσχρά σχήματα ἐνέδρευαν κι ὀρθώνονταν ἀπειλητικά.
Μέ καταδίωκαν.

Ἦθελα νά ξεφύγω ἀπ' τίς ἀπαγορεύσεις,
ὄμως τὰ καρδιοχτύπια καί τὰ κοπιόσιμα μέ κόλλαγαν στή γῆ.

*Έτοξα σαν τρελός στους ουρανούς
μά οι προσπάθειές μου να ξεφύγω ήταν μάταιες.*

Η καρδιά μου φλέγονταν κι εγώ γκρομιζόμουν.

Βούλιαξα σέ υπόγειες στοές και σέ σωρούς από άδεια κρανία.

Έκλεινα τά μάτια για να μη βλέπω αυτή τη φρίκη.

Κατάδυση

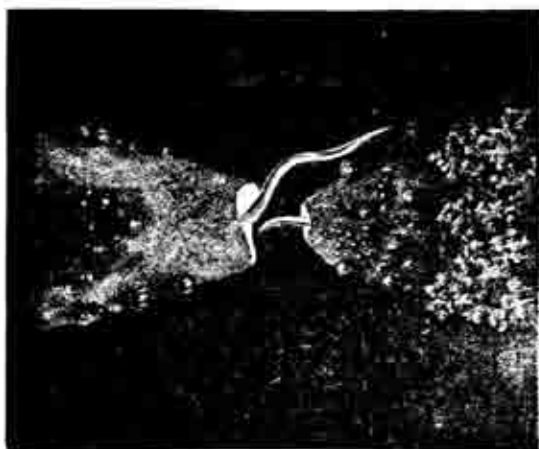
Ή φνγή άπ' τό θέαμα είναι φνγή στο θέαμα

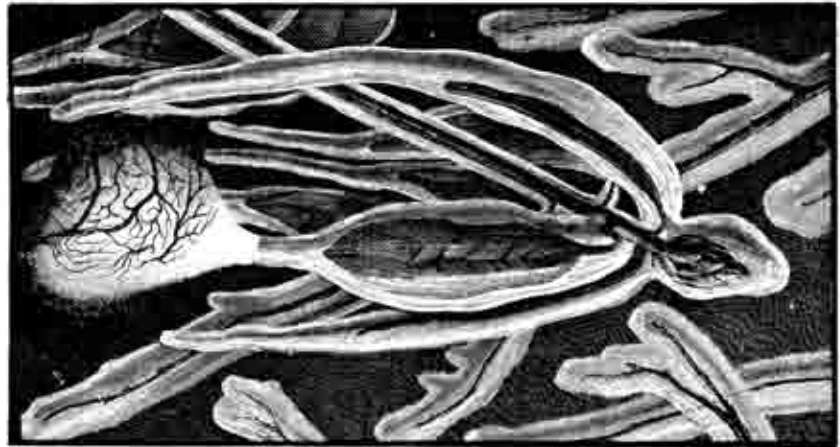
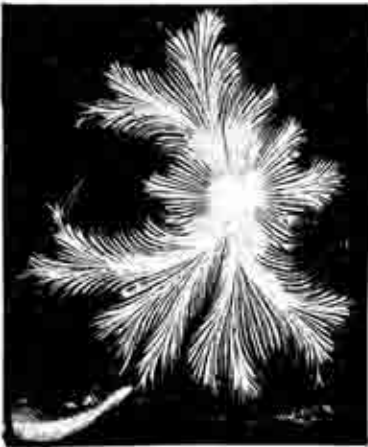
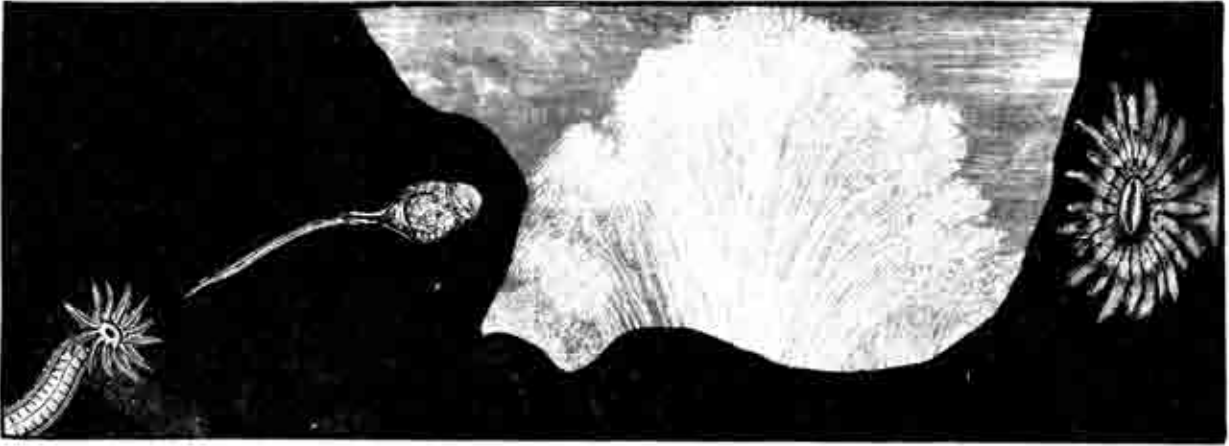

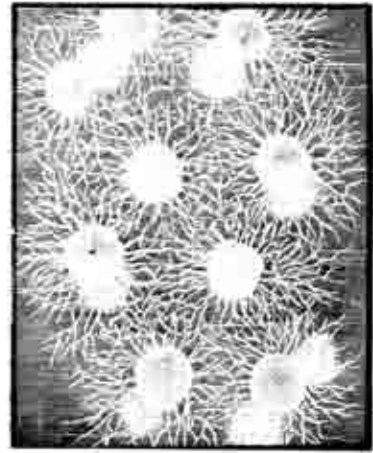
Ξαφνικά θρέθηκα σ' έναν κόσμο που μόλις και τον θυμόμωνα.

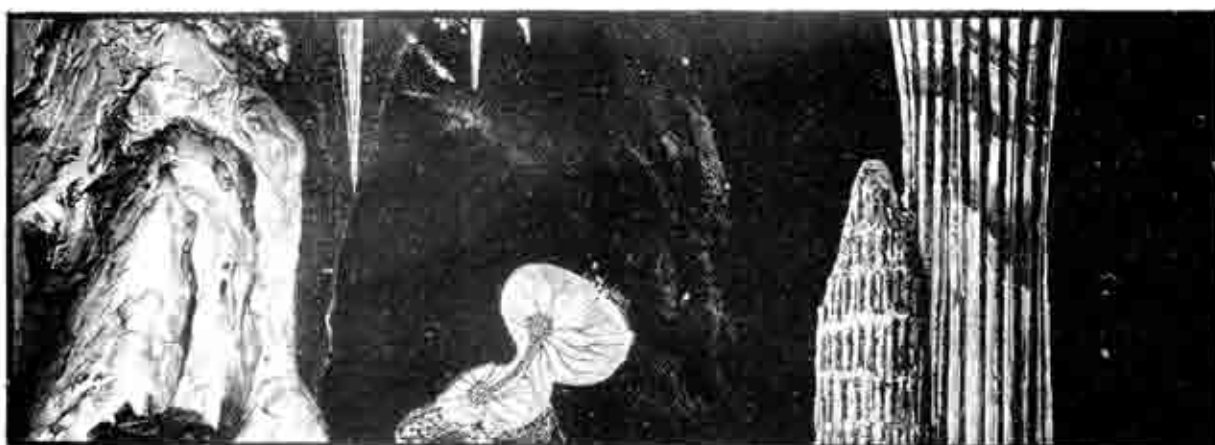

*Μάκραινε ὁ ἀφαλὸς μου καὶ σάλευε ἀνυπόμονα
ἐνῶ ἐγὼ θυθίζομουν στὰ σκοτεινά.*

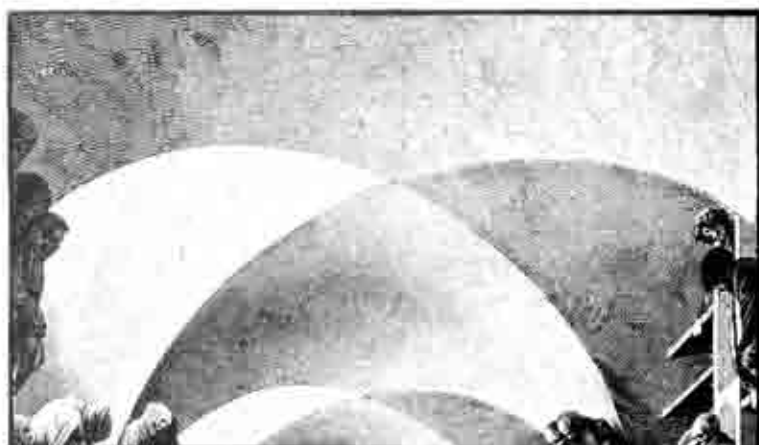

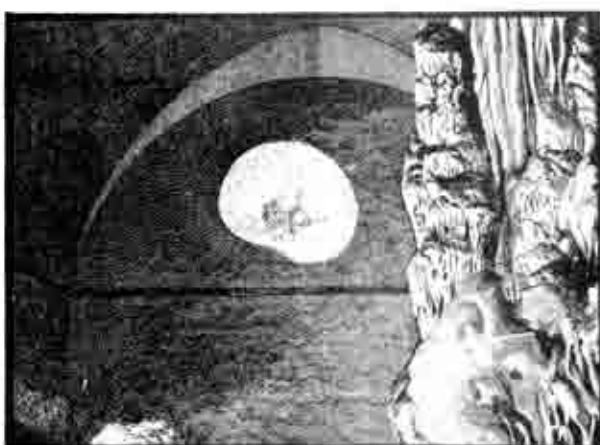

Ἀνάδυση

*Βγήκα λυτρωμένος από την τελετή.
Ύστερα όλα έγιναν σύμφωνα με τους ισχυρούς νόμους
της καθορισμένης τύχης.*

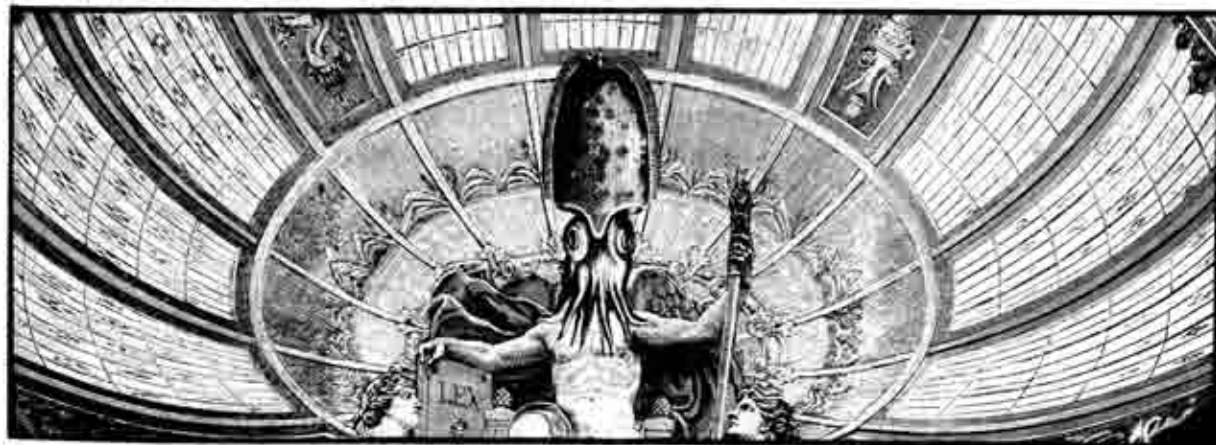
*Πέρασα ανάστροφα τὸ φράγμα τοῦ θανάτου.
Τὰ πάντα τώρα ἦταν ἀνάταση.
Οἱ νεκροὶ μέναν πίσω
ἀπορροφημένοι στὴ μεταμόρφωσή τους
ἐνῶ ἐγὼ εἶχα κλείσει τὸν κύκλο μου.*

*Όργανώθηκε η εξέλιξη μου
κι η υποτιθέμενη ελευθερία μου.
Όσο διαρκούσε το ταξίδι γίναν οι νόμιμες διατυπώσεις
και μου απλώσαν μιιά ψυχή
που άπάνω της έπρεπε να βάλω
τά δαχτυλικά μου άποτυπώματα.*

*Επιτέλους έβγαζα έξω τό κεφάλι.
Είχε άοχίσει η ελευθερία μου.*

*Άκολούθησα τη μοίρα τών στατιστικών
και σε λίγο έμπαινα στην οικογένεια τών ανθρώπων.*

*Έκλαιγα.
Κάτι γέροι περνούσαν σέ λιτανεία
ψέλνοντας για τὰ άμαρτωλά παιδάκια.*

Έκλεινα τὰ μάτια για νά μη βλέπω αυτή τή φοίκη.

*Άγκαλιά μ' ένα παιδάκι πού φοβόταν όπως κι εγώ,
τρέμαμε τό Ζερζεβούλη
πού προσπαθούσε νά μάς σαηνέψει μέ τή φλογέρα του.*

*Έγώ δέν ήθελα νά άμαρτήσω.
Ένας κακός άνθρωπος
μ' έκλεβε και με πήγαινε μακριά
άπ' τις νεράιδες της άγνότητας.*

*Σέ λίγο θροισκόμουν μ' άλλα παιδάκια
σέ παζάρι της Άνατολής.
Κάτι Μανοιτανοί μάς άγόραζαν
γιά νά μάς πουλήσουν ξανά άλλού.*

*Άπό χέρι σέ χέρι φτάναμε τέλος
σ' ένα χοντρού που άγόραζε όλα τά παιδάκια της γειτονιάς.
Ήταν ο ίδιος ο δάσκαλος
που μάς μιλούσε γιά τις άμαρτίες
καθίζοντάς μας στά γόνατά του.*

Χτυπιόμουν ανάμεσα στην ένοχη και τη μετάνοια.

*Μας οδηγούσαν από το χέρι στις χιονισμένες πεδιάδες
όπου άνθιζει η αρετή κι η αποχή των υλικών αγαθών,*

*Εύτυχώς φύλακες άγγελοι
μάς άρπαζαν άπ' την κραιπάλη
πού οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες μάς είχαν ρίξει.*

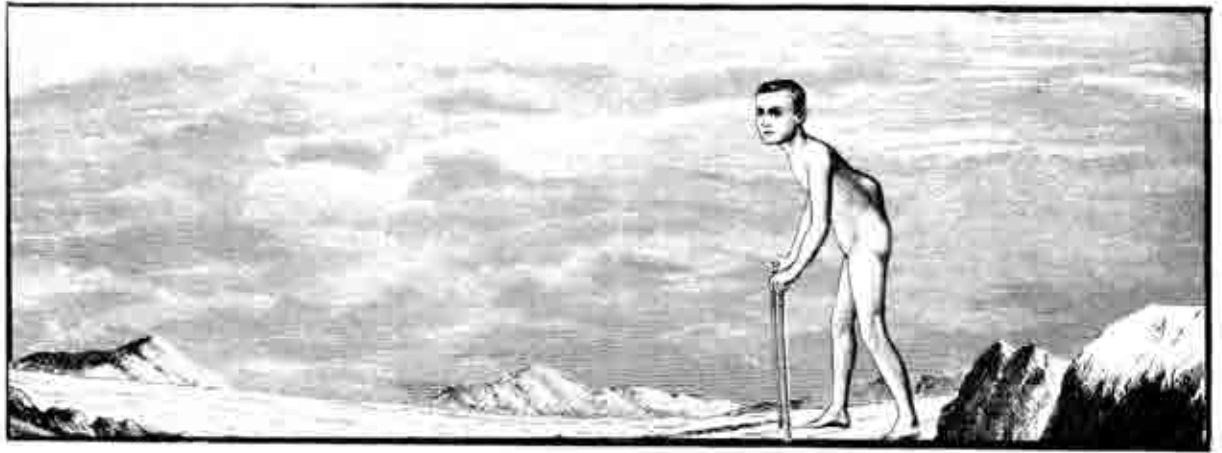

*Τό όνειρο συνεχιζόταν.
Ένας έναρτεος κύριος
λυπόταν την όρφάνια μου.*

*Μ' έπαινε από κεί
καί με πήγαινε σ' ένα στολισμένο μέρος... όπου
με σήκωνε στα γερά του μπράτσα...
καί για νά σωθώ άπ' τίζ άμαρτίες
μέ' ριχνε σέ 'να πηγάδι που ήθαινε στην κόλαση.*

Χάρη στα όνειρα δραπέτενα από τη σκύλα ζωή όλων μας.

*Ήτανε μέρες δύσκολες.
Τα κόκκαλά μας είχανε βγει έξω.*

*Ό θάνατος μάς συντρόφευε
κι ή κόλαση πάντα πρόθυμη νά μάς φιλοξενήσει.*

*Ζούσαμε ανόστηρά κι υποταγμένα σαν πολιορκημένοι.
Όλα μάζ τα 'διναν σά νά 'μαστε ζητιάνοι.
Ακόμα μέ πληγώνει αυτή η ευσπλαχνία.*

Μ' ἀηδίαζαν οι τόσες δωρεές.

*Μέ προσέχαν, μέ ντύναν, μέ γδύναν
και μέ γέμιζαν ενέσεις
γιά νά σκαοφαλώσω πιό εύκολα στα έπουράνια.*

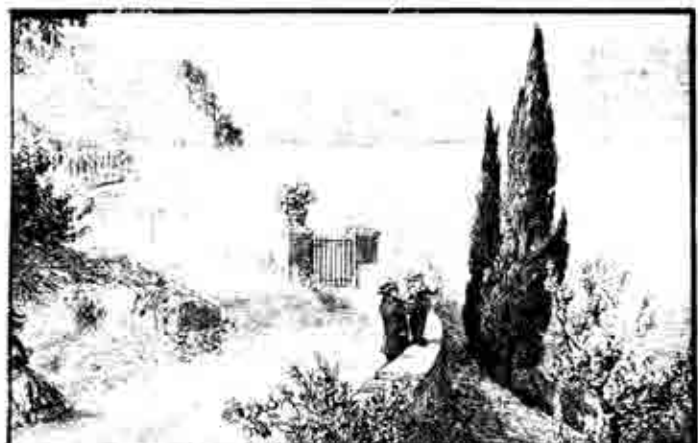

*Μέσα απ' όλη αυτή τη θλίψη και τη μιζέρια
είχα πάντα το κουράγιο να όνειρευτώ
και να δώ τη ζωή όπως την ήθελα.*

Αυτές οι τρισάθλιες επιθυμίες με διέφθειραν.

*Ήθελα νά κάμω ίππασία και νά κυνηγήσω όλους
όσους ήταν ανώτεροί μου ως τότε...*

*να πιώ σαμπάνια
κι ύστερα να φιλήσω
τη μαγειρίσα και τις υπηρέτριες του σπιτιού.*

*Μα πάνω άπ' όλα
ήθελα να χαϊδέψω όλα τά καθαρά κοριτσάκια
που για τους πατεράδες τους δούλενε ο πατέρας μου.
Τίς κοίταζα από μακριά
κι ύπνοτιζόμονν μέ τίς ματιές που μου ρίχναν.*

Όνειρευόμουν ότι Σαρακηνοί αιχμαλώτιζαν τις όμορφες που αγαπούσα και τις χαιρόνταν μες στα παλάτια τους.

Έμπαινα ξαφνικά στο χαρέμι κι ανάγκαζα τους αισχρούς Όθωμανούς νά σεβαστούν την τιμή των κοριτσιών.

*Γινόμουν 'Αη Γιώργης,
Δόν Κιχώτης κι ότι άλλο μπορούσα νά φανταστώ.
Κι ήμουν σχεδόν χωρίς χνούδι στ' απόκρουφά μου.*

‘Η ἔξαρση

‘Η συνείδηση τῆς ἐπιθυμίας διαστέλλεται ἀπό τὸ μεγαλεῖο τοῦ θεάματος

*‘Ηταν δύστυχα χρόνια
πού μπορούσες νά ζεῖς μόνο τῆ θλιθερή πραγματικότητα τῶν ὀνείρων,
γιατί ἡ ἀλήθεια ἦταν κρυμμένη.*

*Φανταζόμουν πὼς πῆγαινα κι ἐγὼ
σ' ἐκείνον τόν πόλεμο τῆς 'Ανατολῆς. Βροντούσαν τὰ κανόνια
κι ἐπέφταν οἱ γενναῖοι.*

*Στά χαρακώματα
οι έχθροί που άμύνονταν
περίμεναν τούς έχθρούς που έπιτίθονταν.*

*Προχωρούσαν έρποντας στη λάσπη
με άγριάδα και μίσος στά τρομαγμένα μάτια.*

Σε λίγο άρχιζε τό όργιαστικό ξεκοίλιασμα.

Τέλος αποφάσισα νὰ θέσω τὸ σχέδιό μου σ' ἐφαρμογή.

Τὰ στρατεύματά μου κινήθηκαν με σαλπισμούς καὶ λάβαρα.

*Τὴν ὥρα πού ἐπρεπε μιὰ σφαῖρα ἐβρίσκει τὴν καρδιά μου.
Μ' ἔκανε ἥρωα μόλις ἡ ἀποστολή μου ἐκπληρωνόταν.
Ἐπεφτα ἀγκυλισμένος ἀπὸ τὸ λάβαρο τῆς λευτεριάς,
κι οἱ στοατηγοὶ μου θοηνοῦσαν σὰν παιδάκια.*

*Πολεμείστε, νικείστε, πεθάνετε όπως εγώ —
κατόπιν έλάτε νά μρωώσετε τὸ κορμί μου,
ήταν τὰ τελευταία μου λόγια.*

*Ύστερα ἀπὸ τὲς μικρολεπτομέρειες τῆς νίκης
ἀπόθεσαν τὸ σῶμα μου στὸ Ἡρώο
ὅπου ἡ δόξα εὐγενική
μὲν ἔδιωχνε τὲς μύγες μὲ φοινικόκλαδα.*

*Μετὰ ἀναστήθηκα.
Ἦπια ἓνα ποτηράκι στὴν ὑγεία τῶν στρατηγῶν,
δέβαιος ὦν ὅτι τὸ ὄνομά μου θὰ ἀναγραφεῖ
μὲ χρυσὰ γράμματα στοὺς δέλτους τῆς Ἱστορίας.*

Τὸ κεφάλαιον

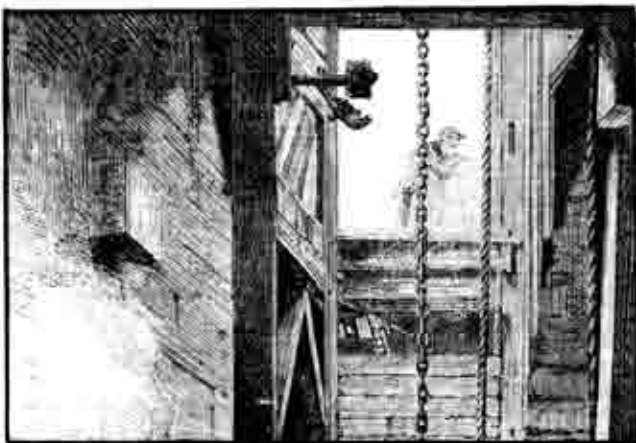
...καὶ στὴν παραγωγή παρουσιάζεται μιὰ τεράστια συσσώρευση } θυμάτων
} θεαμάτων

Ἐπὶ τότε πέρασε καιρὸς
καὶ ἄλλαξαν τόσο οἱ ἄνθρωποι ὅσο καὶ τὰ πράγματα.
Ἄλλα ἀνοίχθη μ' ἓνα δυστύχημα ποὺ λύπησε ὅλους.
Συνέβη στὸ ὄρυχείο τοῦ πατρὸς μου.

Ὅπως τότες ἄλλες φορὲς ἐνοχὸς ἦταν ὁ προηγούμενος αἰὼν.
Ἄπὸ δικό του σφάλμα οἱ διομηχανικὲς ἐγκαταστάσεις ἦταν ἀκόμη ὑποτυπωδεῖς.

Ἡ δουλειὰ τῆς πρώτης βάρδιας πῆγε καλά.
Τρίζαν οἱ ἀλυσίδες κι οἱ ὄρυχοι μ' ἓνα τραγοῦδι
κατέβαιναν στὴ γονιμότητα τῆς γῆς.

Ἡ ἐκρηξη ἦταν τρομαχτική.

Ἐνα ὁλόκληρο καρσάνι ἀπὸ ψυχῆς ὀρυχῶν πορεύτηκε στὸν οὐρανὸ ὁποῖος πεθαίνει σὲ ἐργατικὸ ἀτύχημα πηγαίνει κατευθείαν στὰ ἐπουράνια.

Μία δευτέρα ἐκρηξη ἐπακολούθησε λιγότερο καταστρεπτική αὐτὴ τὴ φορά.

*Η τρίτη ήταν η πιο καλλιτεχνική.
Μερικοί ιδιοκτήτες νόμισαν πως γιόρταζαν τον πολιούχο
και βλαστημούσαν για όλη εκείνη τη σπατάλη των πυροτεχνημάτων.*

*Δίχως να φοβηθούν νέες έκρηξεις οι γενναίοι ορύχοι,
που απόμειναν ζωντανοί,
κατέδηκαν να δομηθούν τους συντρόφους τους.*

*Ούτε ο Δάντης δεν θα τολμούσε να γίνει οδηγός τους
σέ κείνη την κόλαση.*

*Ξεθάφτηκαν εκατόν είκοσι δύο πτώματα
ἀπ' τὰ οποία τὰ μισά
δέν είχαν κάνει καλά καλά τὴν πρώτη τους μετάληψη.*

Πολύς κόσμος μετανάστεψε απ' την περιοχή
ζητώντας δουλειές πιο ασφαλείς.
Άλλοι μείναν.

Ἡ θλίψη κι ἡ ἀθλιότητα
κάναν τότε τὴν ἐμφάνισή τους
καὶ σήμαναν τὸν κίνδυνο γιὰ τὴ δημόσια τάξη.

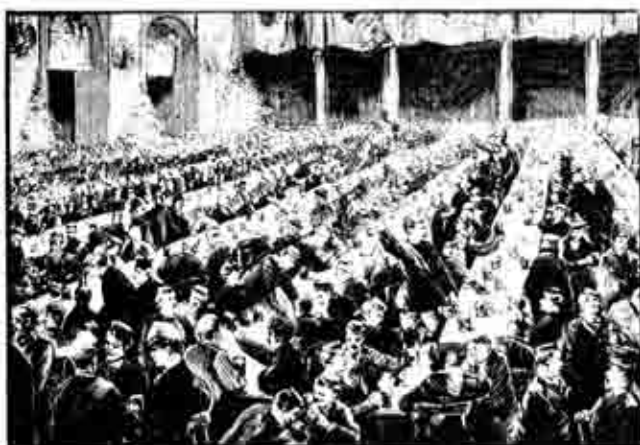
Πίσω ἀπὸ τὶς θαυματικὲς ἀντιθέσεις κρύβεται ἡ ἐνότητα τῆς ἀθλιότητος

Εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχουν μόνο δυστυχίες σ' αὐτὸ τὸν κόσμο.
Ἐφοπλιστές, τραπεζίτες, μεγαλέμποροι, πολιτικοί,
ἄνθρωποι τῶν γραμμῶν καὶ διάφορες γνωστὲς κι ὡραιότατες πόρνες
ἀποφάσισαν νὰ κάνουν κάτι γιὰ τὰ θύματα.

*Μιά ελεημοσύνη χωρίς όρια.
Τελικά αποφάσισαν, όπως πάντα, για ένα συμπόσιο.*

*Ήταν μιὰ κοινωνική έκδήλωση μεγάλης εὐσπλαχνίας.
Γιὰ κάθε νεκρὸ πενήντα περίπου φιλόανθρωποι μεριμνοῦσαν.*

*Τὰ ἀπομεινάκια τῆς εὐωχίας
δόθηκαν ὅλα στοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων μαζί μ' ἕνα ἀναμνηστικό δωράκι.*

*Όλοι αυτοί οι θάνατοι δέν πήγαν χαμένοι.
Από τότε έγιναν πολλές προσπάθειες για κοινωνική πρόνοια.*

*Δημιουργήθηκαν νοσοκομεία με τέλειο εξοπλισμό
για τὰ μελλοντικά θύματα,
λοιμοκαθαστήρια, αναμορφωτήρια.
Γίναν μοντέρνες εγκαταστάσεις φυλακών
καί ἡ ὀρθοπαιδική προωθήθηκε σημαντικά.
Παρ' ὅλα αὐτά δέν λιγότεψαν οἱ δυστυχίες.*

Ἐμφύλιος Ι

Ἡ τραγωδία ἦταν τόσο τεράστια πὸν κηρύχτηκε ἔθνικὸ πένθος.

Ὁσοι ποῖν ἀπὸ τὴν ἐναρξὴ τῆς νεκρώσιμης τελετῆς οἱ δρόμοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ θλιμμένους πολίτες πὸν φτάναν κατὰ κύματα.

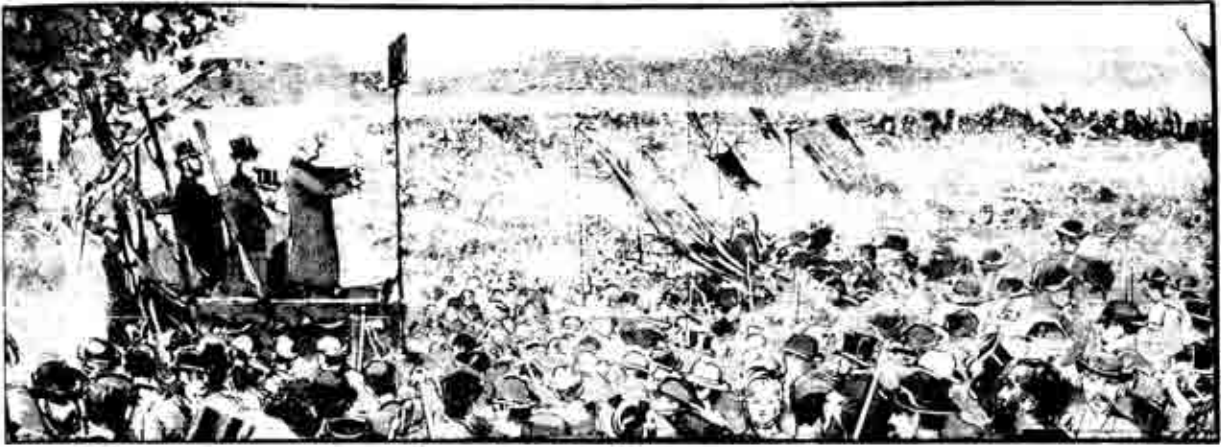

*Νεκρική σιγή ἀπλώθηκε όταν οἱ ἀρχές κάμαν τὴν ἐμφάνισή τους.
Ἡ πολιτικὴ ἀκολουθία στάθηκε μπρὸς στὸ φέρετρο
πὺ συμβολικά ἀντιπροσώπευε τὴν ἐκατόμωθ τῶν θυμάτων.*

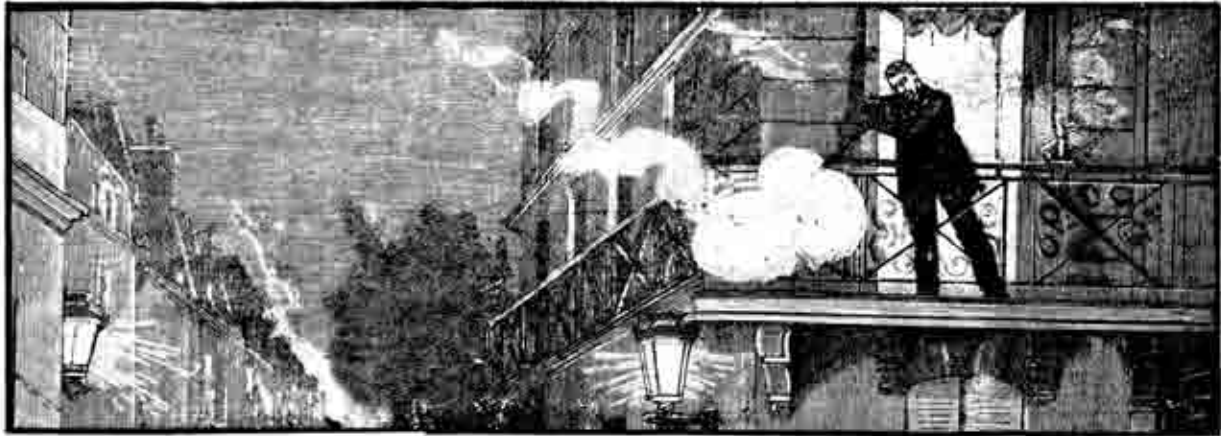

*Προκειμένον νὰ δώσουν βαρύτητα στὴν τελετὴ
δὲν φειδώλενται χορμάτα καὶ διακοσμητικά.*

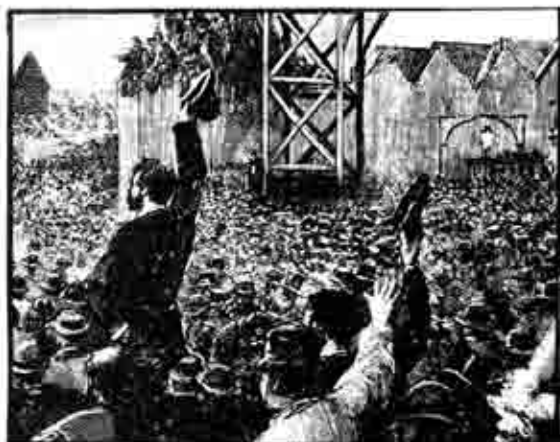
*Ἡ συγκίνηση καί τό κλάμα είχαν ἀπλωθεῖ παντοῦ
κι ὅλες οἱ καρδιές ήταν μιά μόνο καρδιά
ὅταν συνέβη τό ξαφνικό.*

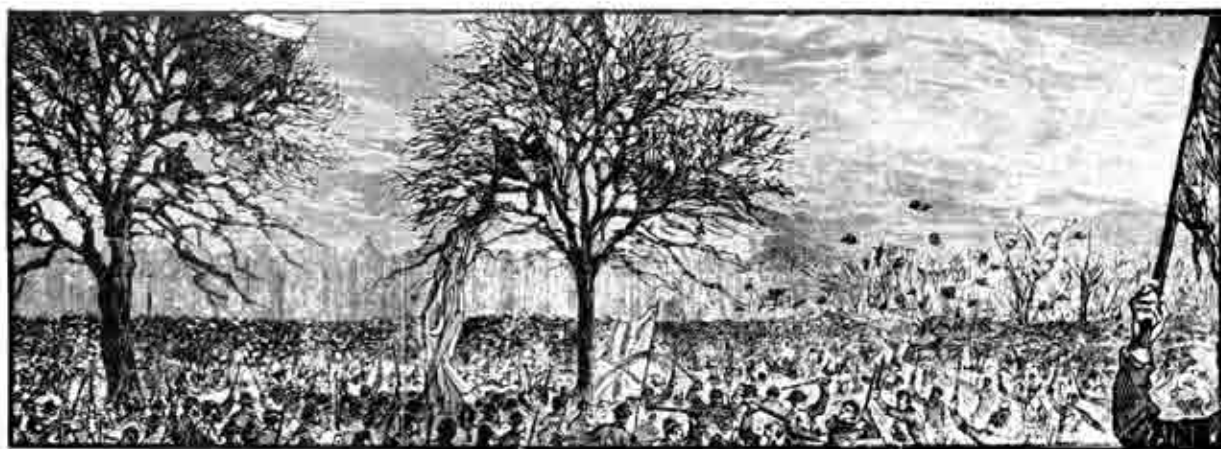
*Ποτέ δέν ἔμαθε κανεῖς ἀπό πού, γιατί, οὔτε γιά ποιόν
προσριζόταν ἡ φονική ἐκείνη σφαίρα.*

Μετά εἶπαν πῶς τό ἀθῶο θῦμα δέν ήταν καί τόσο ἀθῶο.

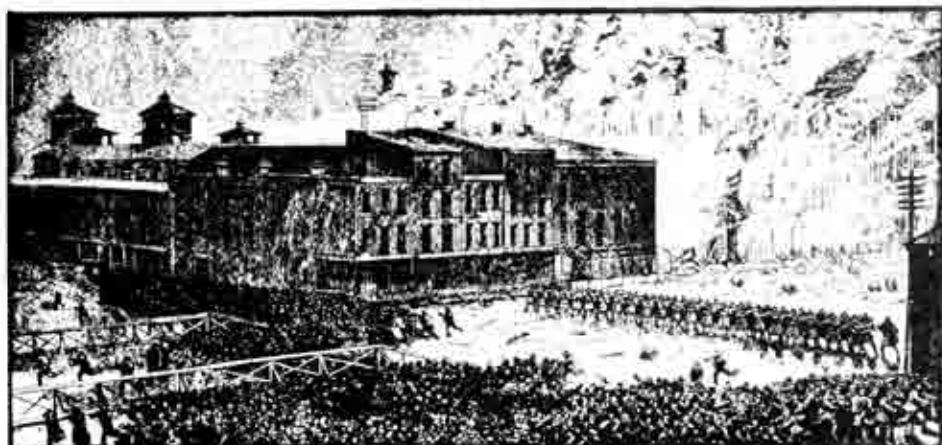
*Τὴν ἐπόμενη τοῦ ἀκατανόητου καὶ προφητικοῦ πυροβολισμοῦ
ἔγινε ἡ ταφή τοῦ ἀθώου θύματος.*

*Ἐνα πλῆθος μεγαλύτερο τῆς προηγουμένης κατέκλυσε τὰ πάντα.
Σημαίες καὶ πλακάτ ἀνέμιζαν στὸν ἀέρα.
Ὅμως αὐτὸ ποὺ τοὺς ἔνωσε δὲν ἦταν πιά ἡ ὁμαδικὴ οὐδύνη.
Τώρα φρουσαγαν ἄλλοι ἀνεμοί.*

*Ἡ ἀτμόσφαιρα ἠλεκτροίστηκε,
τὰ γκέμια λύθησαν.
Τὰ ὄργανα τῆς τάξης ἔκαμαν τὴν ἐμφάνισή τους.
Ἡ ἐπέμβασή τους ἦταν, ὅπως πάντα, μιὰ ἀναγκαιότητα.*

Τὴ φωτιά τῶν ὀπλῶν ἀκολούθησε φωτιά στὰ κτίρια..

*Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως ἦταν ἐκπληκτικὴ,
ἡ εὐστοχία τους ἀπαράμιλλη.*

*Άπο τήν άλλη μεριά αιώνες συσσωρευμένον μίσους
βρήκαν τήν έκφρασή τους.*

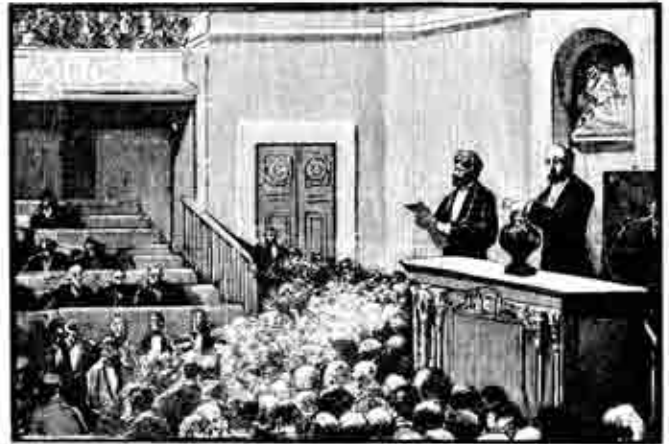

*Άλλοι πάλι
παρακολουθούσαν τά γεγονότα από κάποια απόσταση
καί θλίβονταν.*

Ἐμφύλιος II

*Ἡ νομιμότης, ἡ τάξις κι ἡ ἀσφάλεια πῆραν πάλι τὴ θέση τους
ὡπως γίνεται πάντα.
Οἱ ἀναρχικοὶ εἶχαν τσακισθεῖ.*

*Τὰ πρωτόκολλα ὑπογράφηκαν
κι οἱ πρωτεργάτες τῆς εἰρήνης ἔδειχναν τὴν ἱκανοποίησή τους.*

*Ὅμως δὲν πρόλαβαν νὰ γεντοῦν τὰ ἀγαθὰ τῆς
καὶ μιὰ βόμβα κοντινὴ στό μπουκάλι τῆς σαμπάνιας
τὰ τίναξε ὅλα στὸν ἀέρα.*

Ένας δεύτερος γύρος άρχιζε πού προημενούσε μιά νέα κόλαση.

Οι άναρχικοί όργιαζαν.

*Γινόταν προστιχηές, έμπρησοί, στραγγαλισμοί
κοιμάλες δίχως έξέδρα,
θαψίματα χωρίς λονλούδια
βιασμοί χωρίς έλεος.*

*Γενικά χάθηκαν οι καλοί τρόποι
καί κάθε υπόληψη διασύρθηκε.*

Σέ λίγο τά πράγματα άγρίεψαν περισσότερο.

*Ή μάνα σκοτώνει τόν πατέρα,
ό πατέρας τήν κουνιάδα...
ή κουνιάδα τόν άνηψιό...
κι ό άδερφός τήν ίδια του τήν άδερφή.*

*Τέλος μιὰ μέρα έρχεται η είρηνη
κι άκίνητούν τά μαχαίρια και τά τσεκούρια
κι άρχίζει τó μετόσημα τών νεκρών.*

*Τά όρνια πέφταν σκούζοντας πάνω στα θύματα
για ν' άπαξουν ό,τι άπόμεινε.*

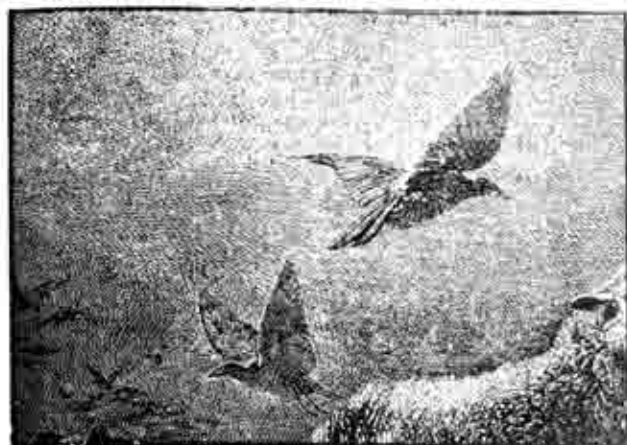
Οί γυπαετοί κανόνιζαν την τάξη της εὐωχίας.

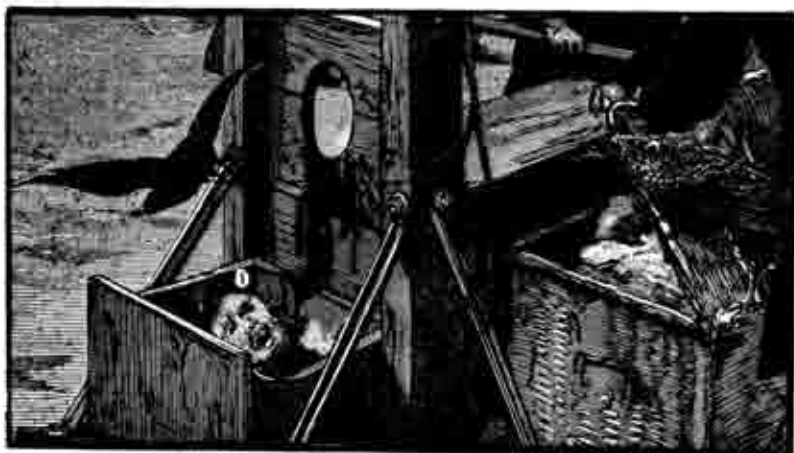
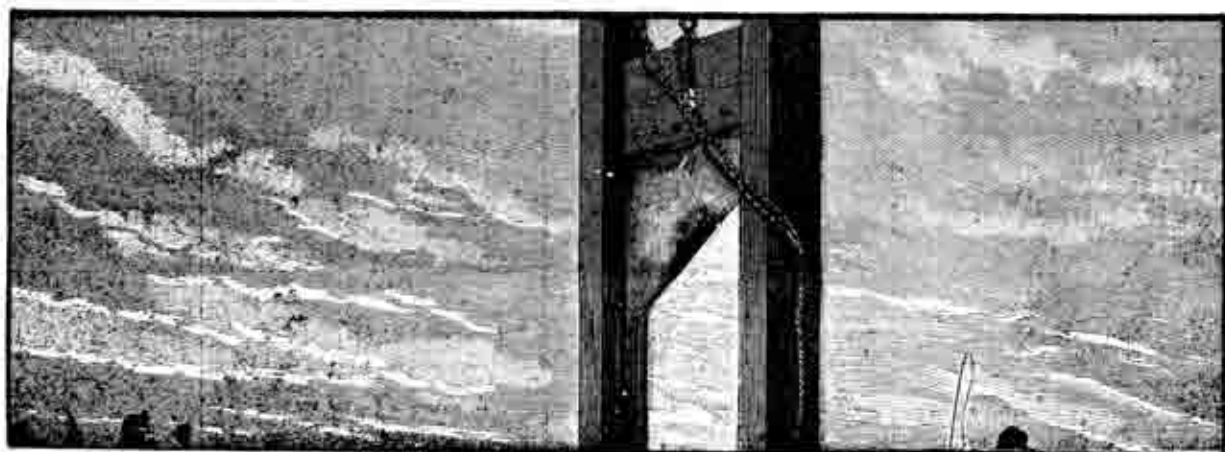
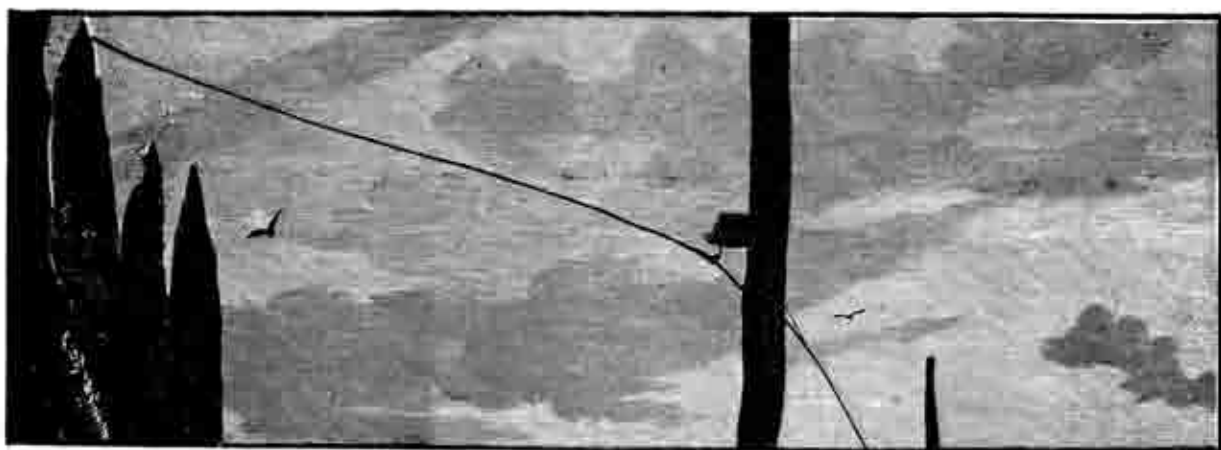

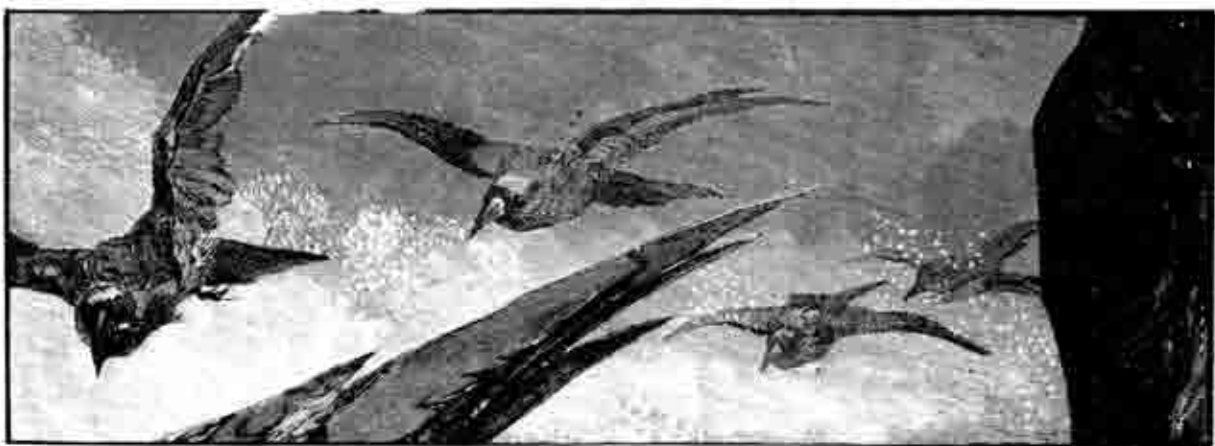
Στόν οὐρανό τὰ ὄρνια μέρα καί νύχτα караδοκούσαν.

*Κάτω στη γη ἀπειλούσαν τὸ ἀθώο,
Ἐνα φοιχτό ὄνειρο ποῦ τὸ ταραζαν τὰ μαύρα φτερά.*

*Μιά κωξιά και τὸ ἀγγιγμα ἑνὸς φτεροῦ μὲ ξυπνοῦσαν,
ἀνάμνηση σκληρῆ πού ἀκόμα μὲ κνηγᾶει.*

*Ξυπνοσα στό κοπάδι όπου ζούσαμε.
Μάς μάθαιναν τίς τέσσερις πράξεις τίς αριθμητικής
καί τούς διακόσους ύποχρεωτικούς κανόνες
γιά τήν υγεία του κορμιού, τής ψυχής καί τής πατρίδος.*

Όποιοι διατηρούσαν λιονταρίσια καρδιά

έπρεπε νά πάνε γιά νερό στην έρημο ή κάποιο μακρονήσι

όπου τους ριχνόντουσαν,

τους χτυπούσαν,

τους νικούσαν

και τους εριχναν στην οργανωμενη ευτυχια.

Όσοι φλέετασαν άπαγορευμένα όνειρα

τούς ξεσκιζαν, τούς σακάτευαν

*καί τούς ύποχρέωναν
νά βλέπουν έξ άποστάσεως ν' άνθίζει ό έρωσ την άνοιξη.*

Ὁ ἔρως
Ἡ ἐμπειρία σὰν θέαμα

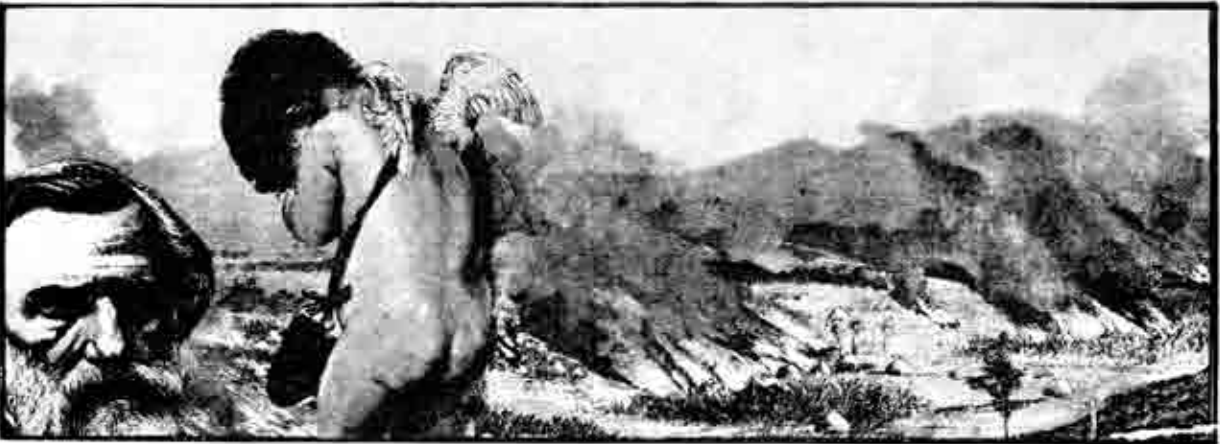
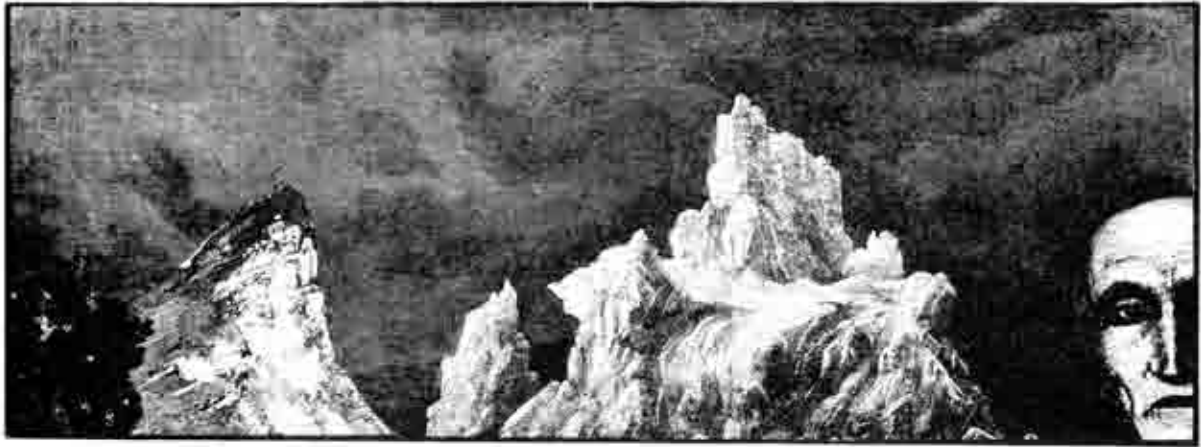

*Τὰ γλυκὰ ἀγκαλιᾶσματα καὶ οἱ στιγμὲς τοῦ πόθου
μ' ἔφεραν ξανά στὴ μακρινὴ ἐκείνη ἐποχὴ
τῆς ἀπόλυτης εὐδαιμονίας καὶ γαλήνης.*

Τὸ θέαμα σὰν ἐμπειρία

*Μέσα σ' όλα αυτά
σκεφτόμουν τις τύνουχισμένες ματιές τών δικαστών
πού μ' έφερναν στο έδωλιο.
Κακόμοιρα ένστιχτα,
δαμασμένα και μαστιγωμένα.*

Μέσα στην αποθάφνσή μου
έβλεπα πώς ο έρωτας
ήταν κάτι άλλο από άγγελουδι γεμάτο άθωότητα και φτεράκια στους ώμους.

Δέν υπήρχε μπορετή διέξοδος.
Ή άγωνία κι ή απόγνωση με τσάκιζαν.

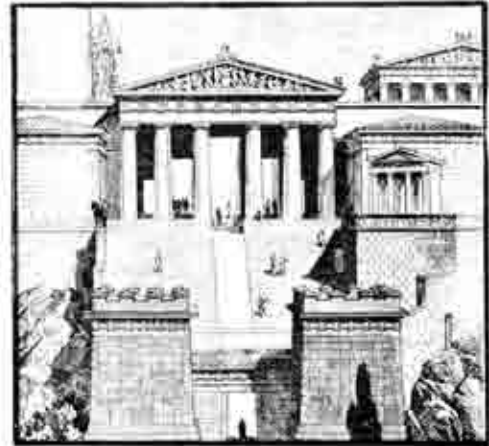

Μέσα στη στάχτη ή αναζήτηση μιάς φλόγας φαινόταν μάταιη.

Ὁ ἰδεαλισμὸς

Τὸ θαυμαστὸ εἶναι θεαματικὸ - τὸ θεαματικὸ εἶναι θαυμαστὸ

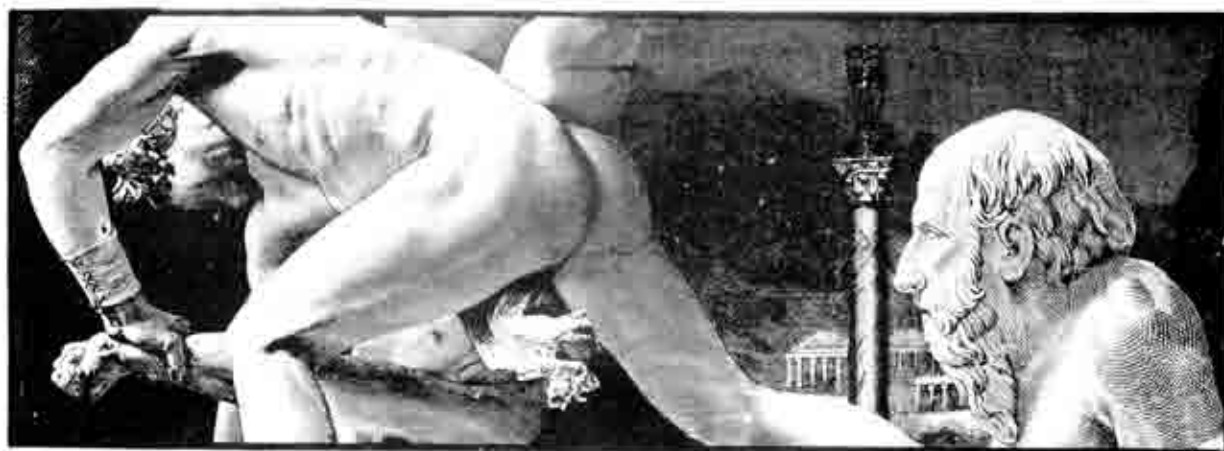
*Βαριεστημένος ἀπ' τὴ ζωὴ
καὶ νοιώθοντας ἀνίκανος νὰ τὴν ἀλλάξω
ἔκανα μιά μερὰ ἓνα ταξίδι δυὸ χιλιάδων χρόνων
καὶ πῆγα, ὅπως ἔκαναν τόσοι ἄλλοι πρὶν ἀπὸ μένα,
στὴν κατοικία τῶν θεῶν.*

*Ἐκεῖ ἀνθίξει ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ κάλλος
κι ἄνθρωποι ἀφιέροναν τὴν ζωὴν τους στὴ γνώση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ
κόσμου.*

*Ζούσαν σὰ θεοὶ κι οἱ θεοὶ σὰν ἄνθρωποι
μέσα σ' ἓναν κόσμο ἀπόλυτης ἁρμονίας.*

*Δέν ὑπήρχε φόβος οὔτε καὶ φτώχεια.
Τὰ νιάτα ἦσαν ἄκμαία
καὶ τὰ γερατιὰ φρόνιμα ἂν καὶ ἐλαφρῶς λάγνα.*

*Ἐφτασε ἡ καταστροφή.
Ἐκθρονίστηκαν
καὶ πέσανε στὴν ἀβύσσο
οἱ παλιοὶ κι ἀνθρώπινοὶ θεοί.*

*Ἀφήνιασαν τὰ ὄραία Ἀθηναϊκὰ ἄλογα
καὶ πήραν τὸ δρόμο τῆς φυγῆς
γιατὶ ἐνίωσαν πῶς θὰ πραγματοποιοῦνταν
οἱ ἄρχαῖες προφητείες.*

*Ἦστερα ἦρθαν ἄλλα ἄλογα
ἀξεστα ποὺ φάγαν λίγο λίγο
ὅ,τι βόηκαν στὸ δρόμο τους
καὶ τελείωσαν τρώγοντας ὀλόκληρη τὴν Ἀθήνα.*

Τὸ καταστάλαγμα

Μέσα στὸ θέαμα ἓνα μέρος τοῦ κόσμου
ἀναπαρασταίνεται μπροστὰ στὸν κόσμο

Ὅταν λυτρωθῆκα ἀπο τὸν ἰδεαλισμὸ ξαναδρέθηκα στὸν κόσμῳ μου.
Ἡ ζωὴ μου φάνηκε πέρα γιὰ πέρα θέατρο,
θέαμα πολὺ πιὸ ὡραῖο ἀπ' ὅλες τὶς δυνατότες φαντασιῶν.
Θέατρο πού τὸ ζοῦν μόνο οἱ ἠθοποιοὶ
καὶ τὸ κοιτᾶζουν φαντάσματα ἀποβλακωμένα καὶ ἀπαθῆ.

Τὰ μαστόδοντα εἶχαν ἀφήσει τὰ ἰχνη τους στὴν ψυχῇ μου.
Δὲν ἦμουν λεύτερος. Εἶχα στὴν πλάτη μου τὸ χρέος νὰ λυτρωθῶ
ἀπ' τὶς προκαταλήψεις καὶ τὶς νοθεῖες.
Ὁ δρόμος πού θὰ μὲ ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν ψευτιά
δὲν ἦταν οπαρμένος μὲ ρόδα.

*Ἡ καρδιά μου τυραννιόταν
γιατί εἶχα πάρει ἀναγκαστικά
νά κυνηγᾶω ὅσα ἄλλοτε μέ πάθος κυνηγοῦσα.*

*Ἦμουν πιά γέρος μισοπαράλυτος,
ίκανός μόνο γιά παρατήρηση.*

*Τὸ μόνο πού ἤθελα τώρα
εἶναι νά μὴν πάει στά χαμένα ἡ ζωὴ μου
ἀλλὰ νά χρησιμεύσει γιὰ μάθημα πρὸς τοὺς ἐπερχόμενους.*

*Ὀνειρευόμουν καὶ πάλι ἄλλες ἐποχές
πού τὰ πουλιὰ καὶ τὰ χαμόγελα
θὰ φτεροῦγιζαν στὸ γαλανὸ οὐρανό.*

*Έτσι είχαν τὰ πράγματα
όταν τὸ χέρι μου έπεσε ξερὸ προσπαθώντας
νά πλησιάσει μιὰ μακρινή φλογίτσα.*

Ο θάνατος ...Ένα άλλο θέαμα

Κατά τόν έσπερινό
αποχαιρέτησα τις αδελφές τού έλέους...
στάθηκα λίγο ατενίζοντας τó φός
κι ύστερα ó χρόνος μέ ειδοποίησε
πώς ó θάνατος μέ περίμενε.

Ό θάνατος ήταν μιá μικροκαμωμενη
πού μέ καλονόσε από τη θάλασσα. Μού μίλησε γλυκά
και μέ παρακάλεσε νά έτοιμαστó
γιá νά γνρίσω στό βάθος τού ωκεανού
πού μέ περίμενε ή «Παναγία τών Ρόδων».

Είχα τον καιρό νά χαιρετήσω τούς θεούς πού μέ ξεγέλασαν
καθώς και τούς δικούς μου.

*Ήλθα τὸ κῶνειο
ὅπως γίνεται πάντα σ' αὐτὲς τὲς περιπτώσεις
καὶ περιμένα.*

*Τὸ κεφάλι μου κύλησε κάτω
καὶ ἄρχισε τὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς.*

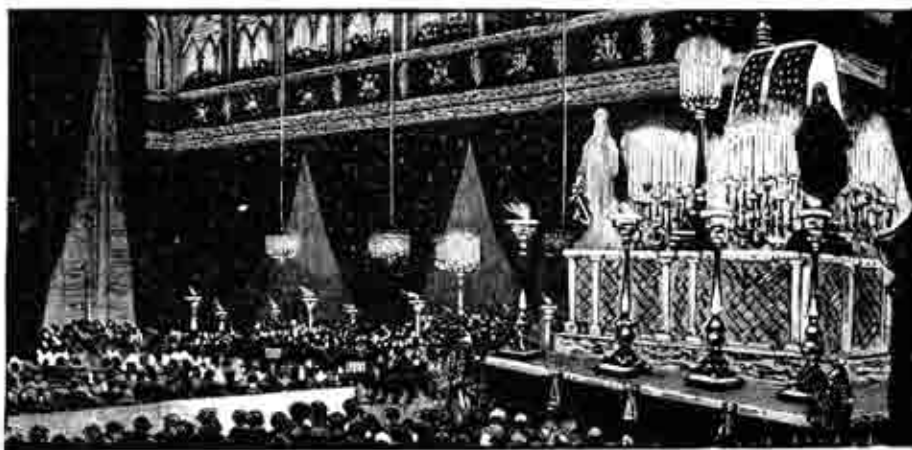

*Μπήκαν στη μητρόπολη.
'Από τη μιά τὸ λείψανό μου
κι ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ φέρετρο.
Παρακολουθοῦσα τὴν τόση χλιδὴ
καὶ δὲν καταλάβαινα τὸ νόημα.*

*Μ' ἀπίθωσαν στὸ φέρετρο
κι ὅλοι γύρω μου κλαίγαν.*

*Καὶ μόνο ὅταν μέσα στοὺς θρήνους
ἄκουσα νὰ φωνάζουν
«Βασίλειε, Βασίλειε»
κατάλαβα τὴν τρομερὴ ἀλήθεια.
Εἶχαν κάνει λάθος πτώμα.
Μ' εἶχαν πάρει γι' ἄλλον.*

Πλάι μου έκαιγε μιὰ λαμπάδα
πού ξεχώριζε καθαρά στο σκοτάδι του ναού.
Ἡ φλόγα της
μου ξύπνησε ἕνα ὄραμα τρομαχτικό
πού τό 'χα ζήσει πολλά χρόνια καί τό ἀναγνώρισα.

Ἐνα τσεκούρι νά ὀρθώνεται
μπρός στις ἀνταύγειες τῆς πυρκαγιάς.

Τό φέροτρο ἀόχισε νά κινεῖται.
Ἀπ' τὴν κρύπτη μου ἔβλεπα θόλους κι ἀγγελούδια
πού δείχναν μέ τό δάχτυλο τόν οὐρανό.

*Ἡ ἀκολουθία προχωροῦσε
κι ἡ μυρονδιά τοῦ λιβανιοῦ μ' ἐπνιγε.*

Βγαίνοντας ἀπ' τὴ μητρόπολη αἰσθάνθηκα τὴ βουὴ τῆς πόλης.

Μπερδεύονταν οι εικόνες με τὰ όνειρα.

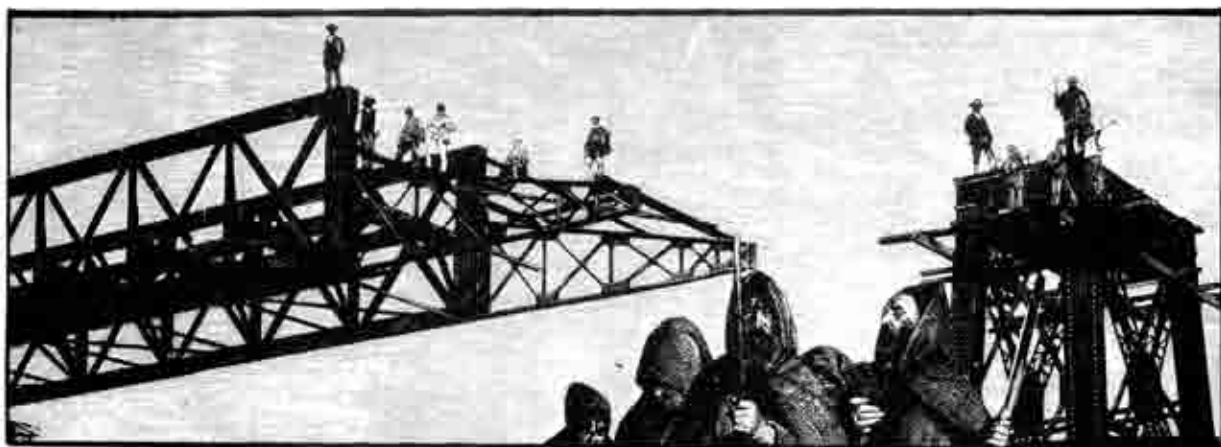

*Μιά ολόκληρη παράταξη περίμενε τόν έρχομό μου.
Άκουα προσευχές κι' άλλες άκατάληπτες φωνές.
Νύχτωσε.
Ό χρόνος περνούσε.*

*Διαθήκαμε την πόλη με τις μεσιότητες σημαίες.
Στά περίχωρα οι έγγατες στέκονταν με σεβασμό στο πέρασμά μας.*

*Στην πύλη του νεκροταφείου μάζεψόμεναν κάμπουσοι
κι όλοι μαζί ξεφόνισαν: Ζήτω τώ Έθνος!*

*Ύστερα έγινε σιγή
κ' ένας οητορας άρχισε νά εκφωνεί
έναν άτέλειωτο έπικήδειο.*

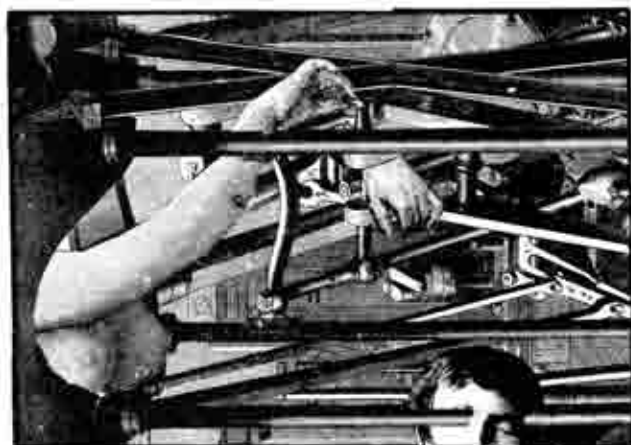
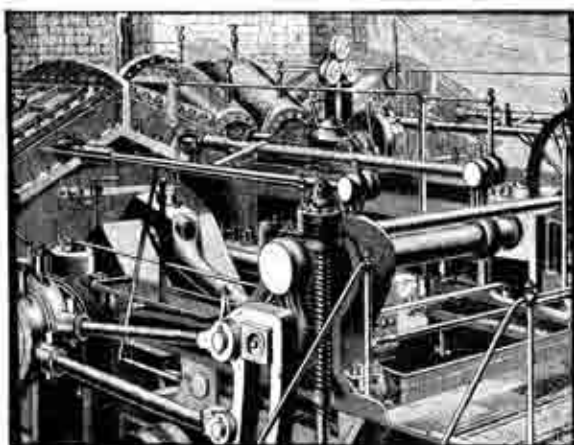
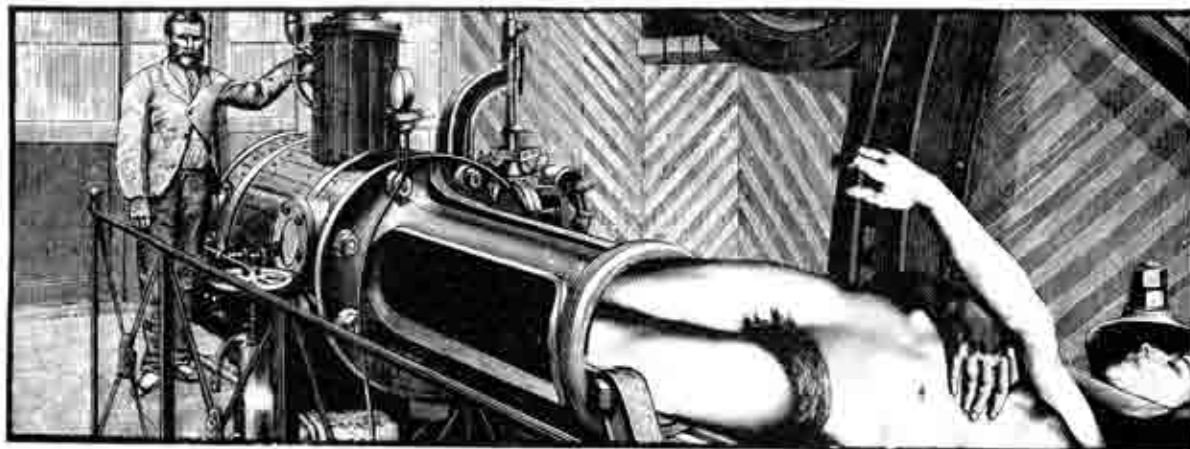
*Φαντάστηκα τήν κούνια πού μ' έφερε στη ζωή-
κάτι άδέξια χέρια ταρακούνησαν τό φέρετρό...*

*πριν όμως μέ αποθέσουν
στόν τόπο του προορισμού μου
μπόρεσα νά δω τό γαλήνιο πρόσωπο του θανάτου μου
Ύστερα όλα γιναν μαύρα.*

Μετὰ θάνατον

Τὸ θέαμα σὰν ἀντίστοιχη ὕλική ἀναβίωση τῆς θρησκευτικῆς αὐταπάτης

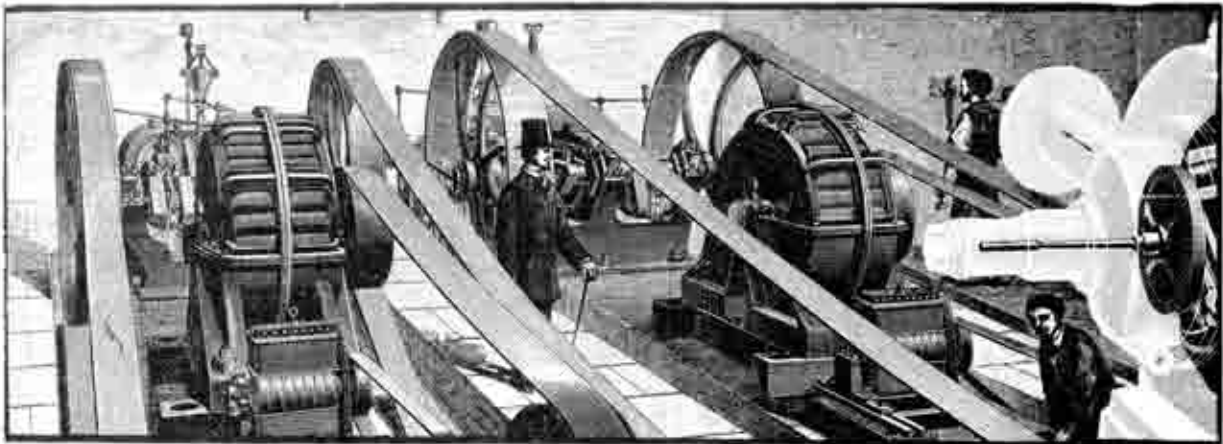

*Κι ἂν ἀκόμα ὁ θάνατός μου εἶχε πράγματι συντελεσθεῖ,
κι ἂν μ' εἶχαν θάψει ἀπὸ λάθος,
εἶναι βέβαιο πὼς δὲν θὰ εἶχα ἀφανισθεῖ.*

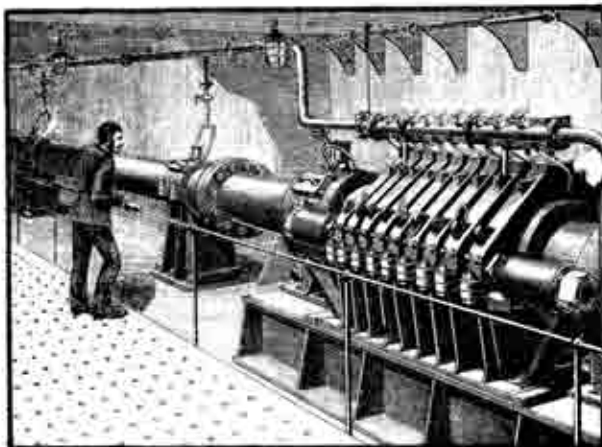
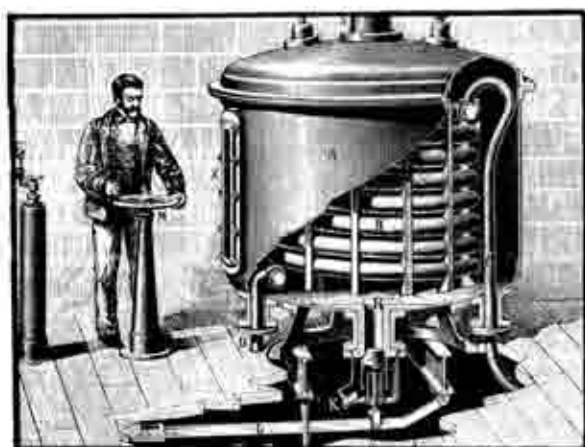
*Η τεχνική αναλαμβάνει να αξιοποιήσει τα πτώματα
και να τὰ καταστήσει ἐκ νέου χορήσιμα στον κύκλο τῆς ζωῆς.*

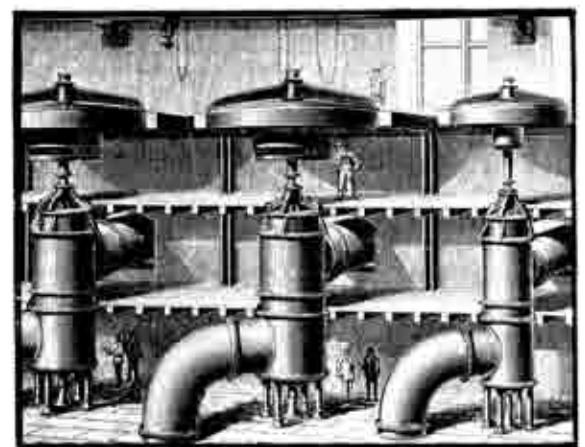
*Θὰ ῥθει καιρὸς πὺν δὲν θὰ χρειάζεται ἐργατικὴ χεὶρ
γιὰ νὰ μετασηματίσει τοὺς νεκροὺς.
Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἴναι ἐλεύθεροὶ νὰ ἐπιδίδονται στὸ κινῆγι κατώτερων φυλῶν,
ἀπροσάμοστων παιδιῶν κι ἀλλόκοτων γέρον.*

Θά μπορούμε νά προσδλέπουμε στό μέλλον μέ αισιοδοξία.
Και τό μόνο πιθανό πρόβλημα,
ή έλλειψη πρώτων υλών τών νεκρών, που μπορεί νά αναφανεί,
θά λυθεί μέ τούς ζωντανούς. Κι όταν δέν θά υπάρχουν πιά πρόβλήματα,
οί μηχανές θά μπορούν νά επιδοθούν
στούς σκοπούς γιά τούς όποιους φτιάχτηκαν.

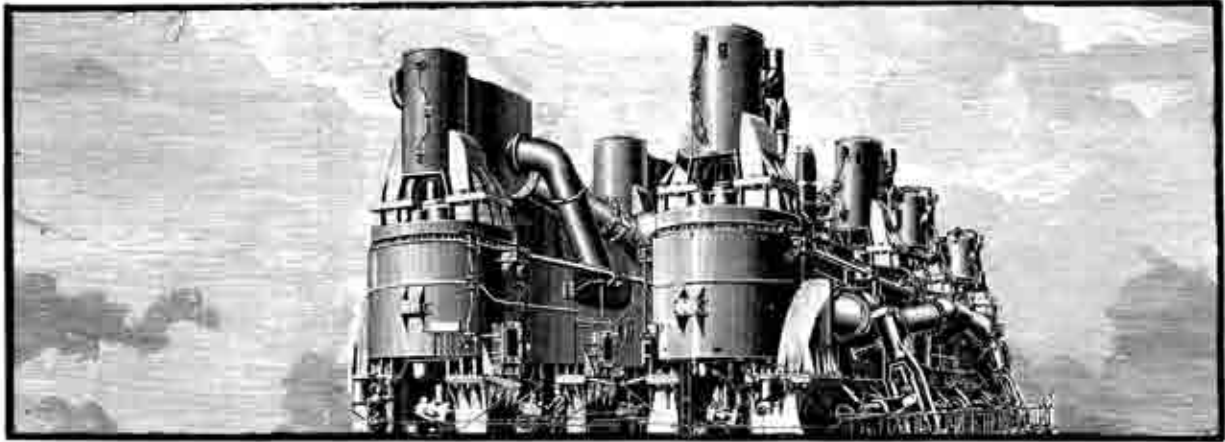

Κάθε μέρα εκατομμύρια περίπλοκοι μηχανισμοί θά μπαίνουν σέ λειτουργία.
Άπ' τά σπλάχνα τους θά βγαίνει καπνός και θόρυβος
και κάποιον κάποιον θά χρειάζονται γιά νά παράγουν έργατικά άτυχηματα.
Αυτές θά είναι ήμέρες επίσημες
είς μνήμη τών πεσόντων παπούδων μας
έν όνόματι τής τεχνικής.

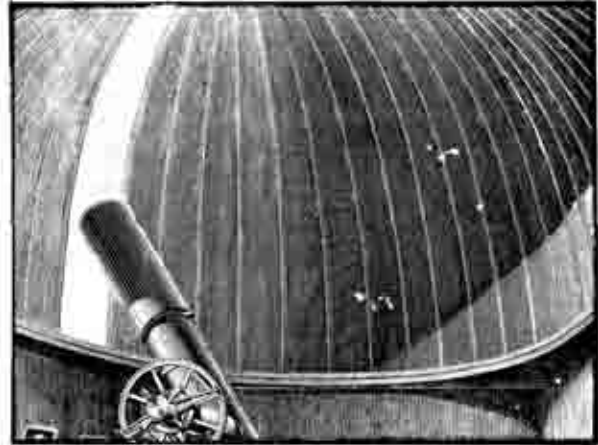

Τὸ μέλλον

Τὸ θέαμα σὰν ψεύτικη συνείδηση τοῦ χρόνου

*Ὅταν θὰ ἔχουμε χτίσει τὶς πυραμίδες μας στὴν προώση τοῦ σὺμπαντος
Οἱ μελλοντικοὶ ἀρχαιολόγοι θὰ βλέπουν μὲ δέος τὸν πολιτισμὸ μας.
Γι αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς μέλλοντες δουλῆνουμε ἐμεῖς τώρα.*

*Κουβαλώντας πάντα μαζί μας τὸν σύντροφο Ἄδελ
θὰ ἐντοπίσουμε στὸν οὐρανὸς τὸ φῶς τῆς εἰρήνης.*

Ἡ ἐποχὴ τῆς παγκόσμιας εὐτυχίας
θὰ ᾄξει ἀνατείλει,
ὄλοι θὰ εἶμαστε δίκαιοι καὶ ἐνάροστοι.

Ὅταν τὰ παιδιά θὰ ρωτοῦν
τι ὑπάρχει πέρα ἀπ' τὸν ὀρίζοντα
οἱ γονεῖς θὰ ἀπαντοῦν τίποτε...
γιατὶ ἡ κατακτημένη εὐτυχία
θὰ ξεὶ σημαίνει τὸ τέλος τοῦ μελλόντος.

*Οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι σὰν ἄγγελοι
κι οἱ ἄγγελοι θὰ 'χουν φτάσει σὲ μιὰ ἀνώτερη βαθμίδα.*

*Δὲν θὰ ὑπάρχει ἀτομικὴ ιδιοκτησία
κι ὅλα θὰ εἶναι γιὰ ὅλους.*

*Τὰ πρῶτα πάντα θὰ 'χουν δαμασθεῖ
γιατί ὅλοι θὰ ζοῦν σταθερά σὲ μιὰ πληρότητα τέχνης καὶ σοφίας.*

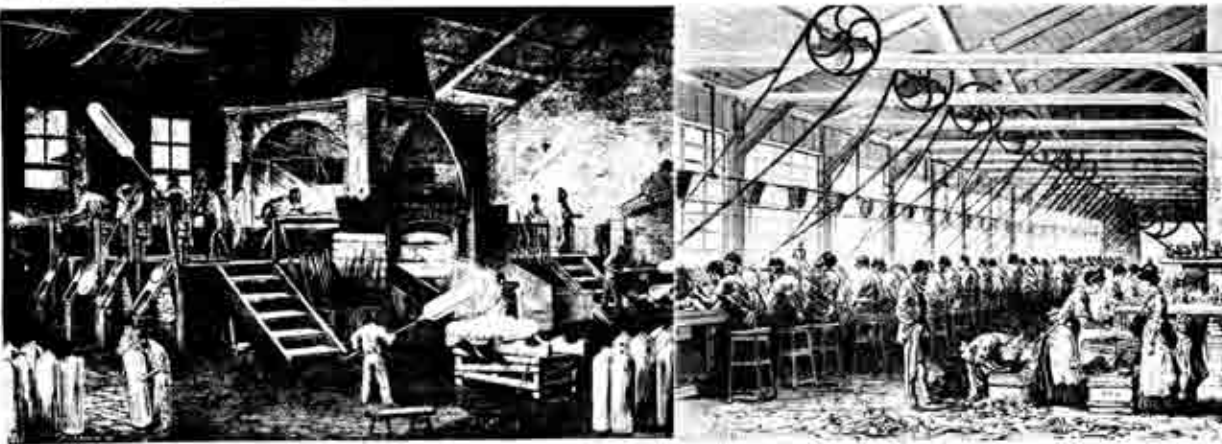
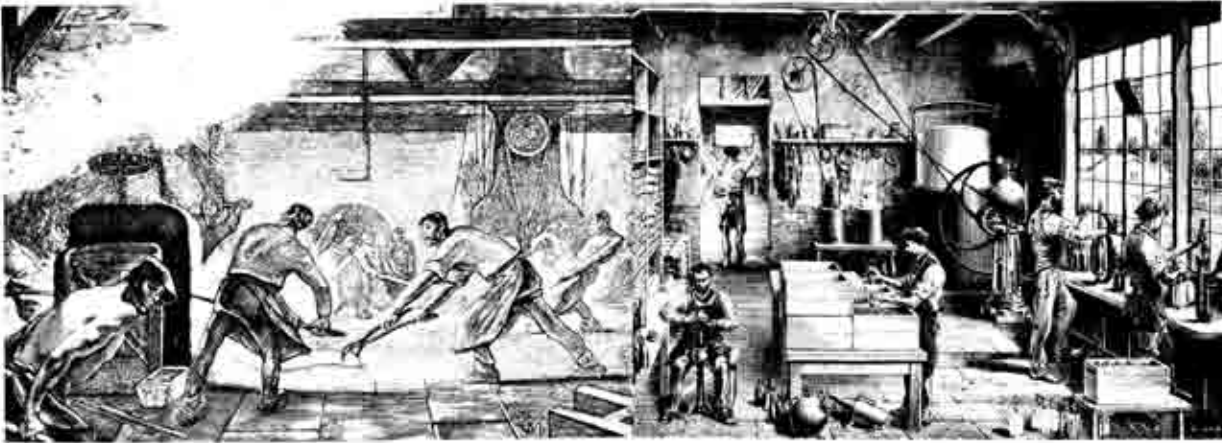

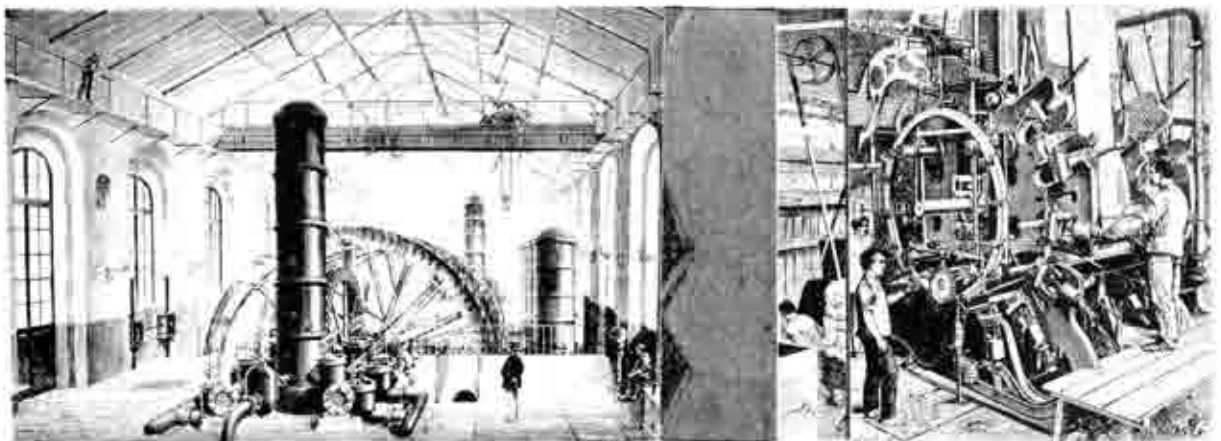
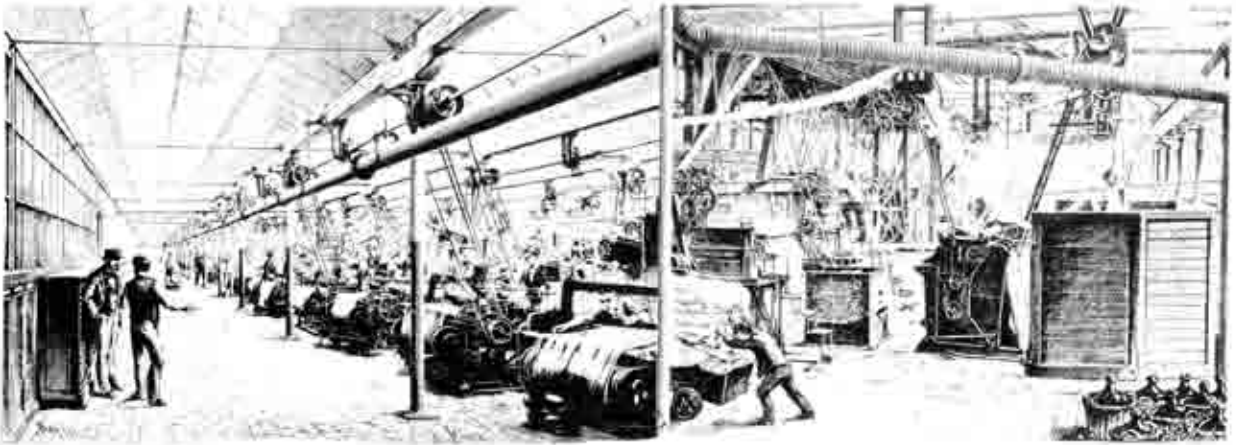
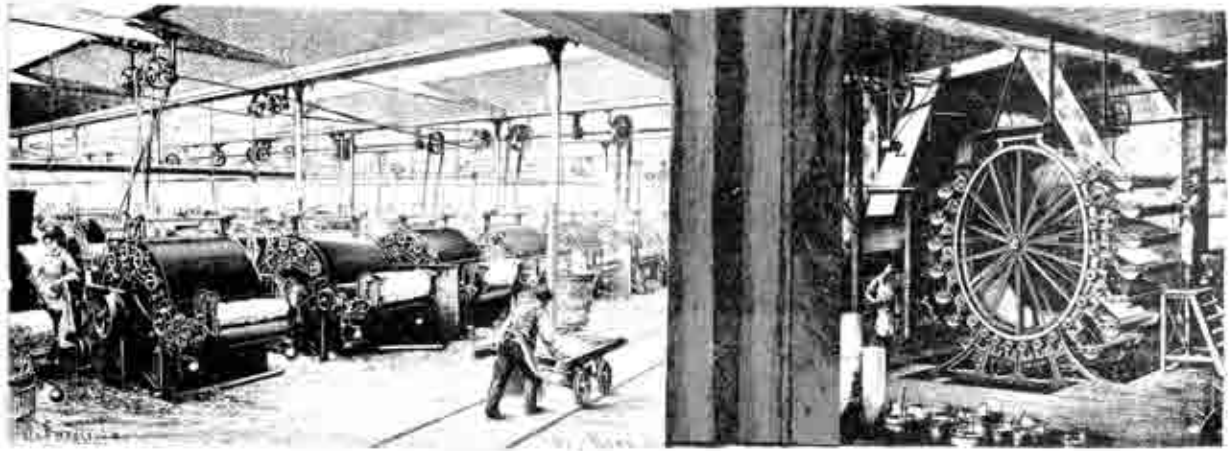
*Μιά μέρα τη δδομάδα θά ξεκουράζονται
ἀπ' την τόση εἰρήνη
καί θά μπορούν νά ἀσκούν μερικά ἀρχαία βίτσια πού 'χουν εξαφανισθεῖ.*

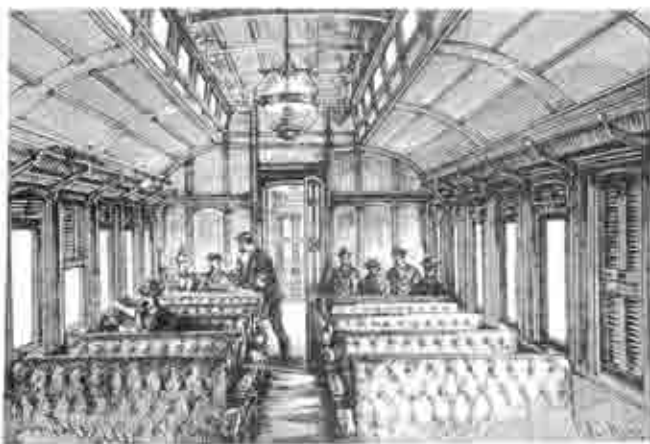

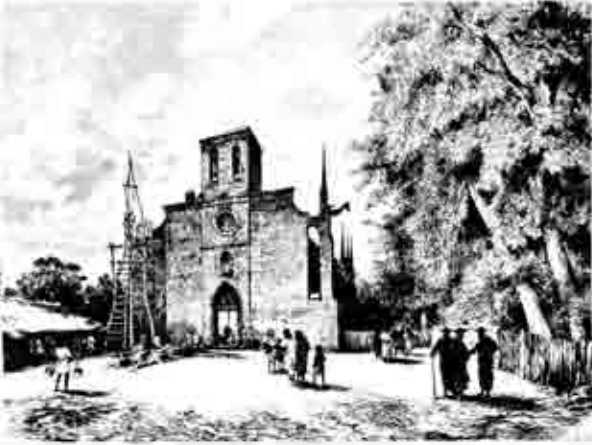
*Ὅσοι μιά μέρα ἔνα παιδί
ἀφού νιώσει τήν ποδοσφαιρικήν οὐδερσίαν
θά θελήσει καί πάλι νά δει.*

Ἐπιμύθιο

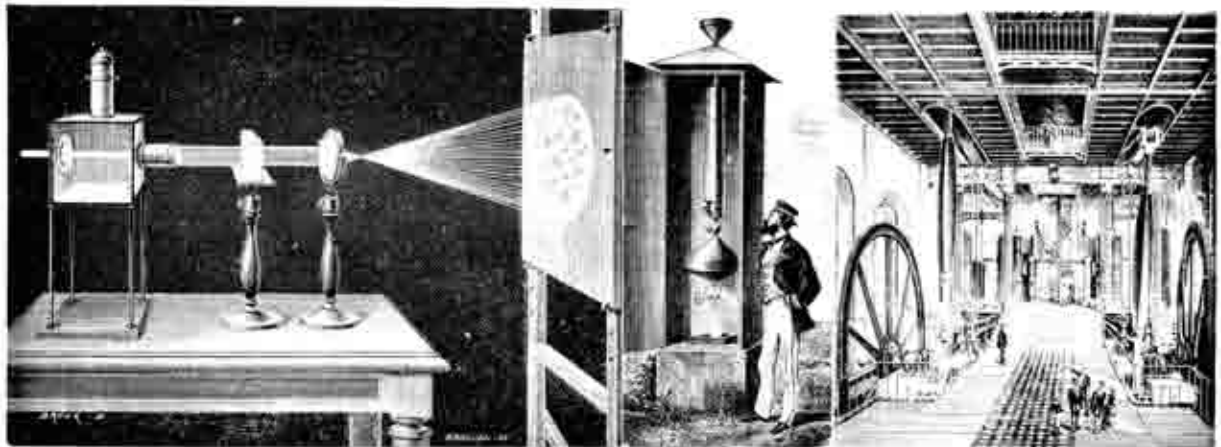
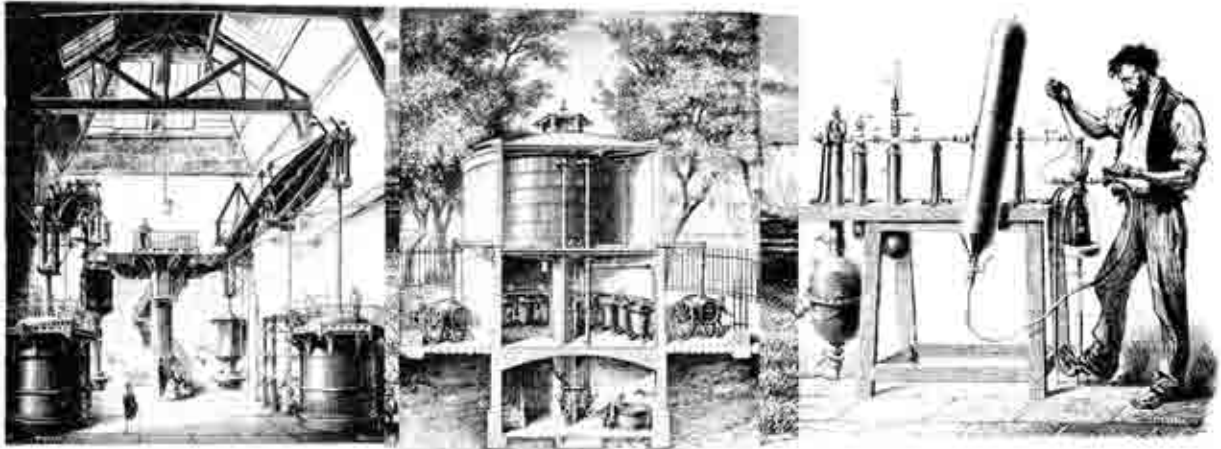
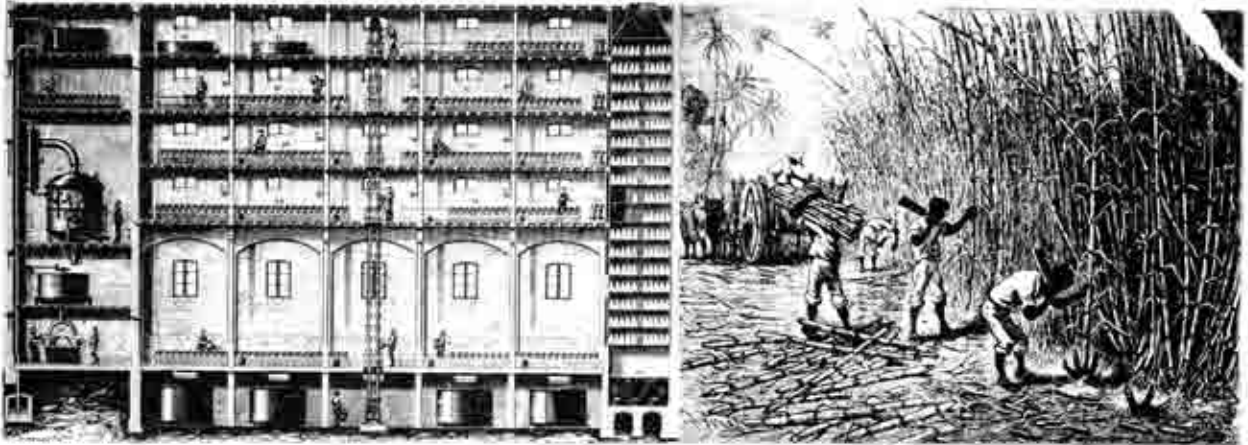
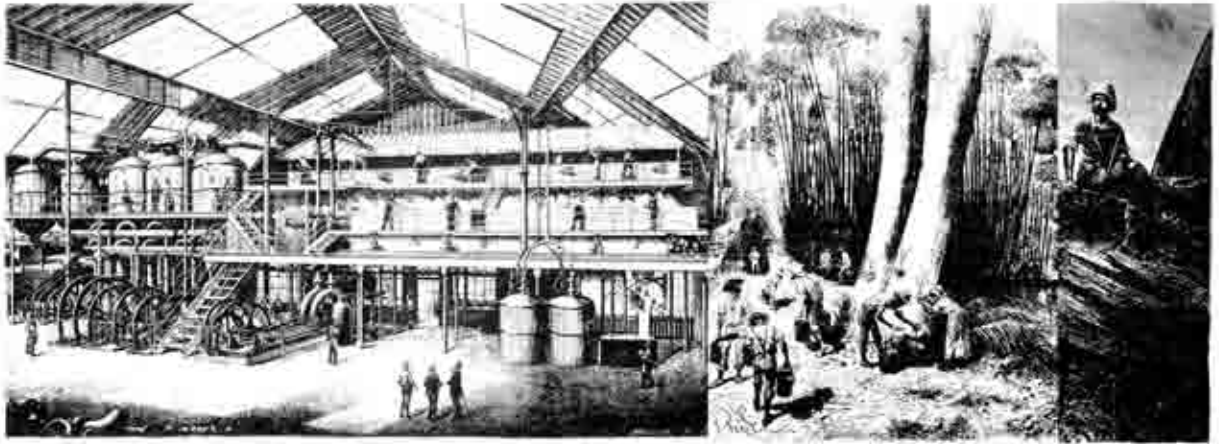

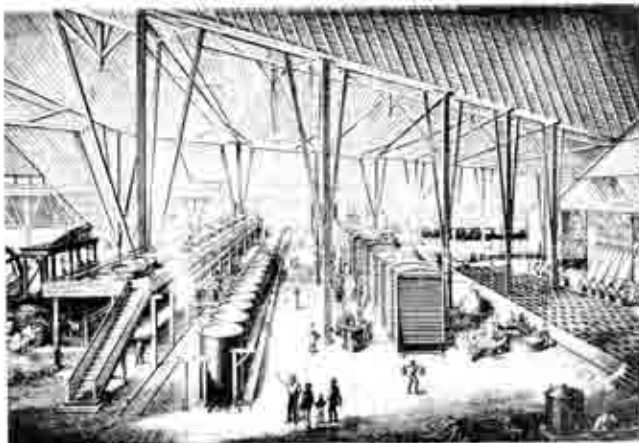

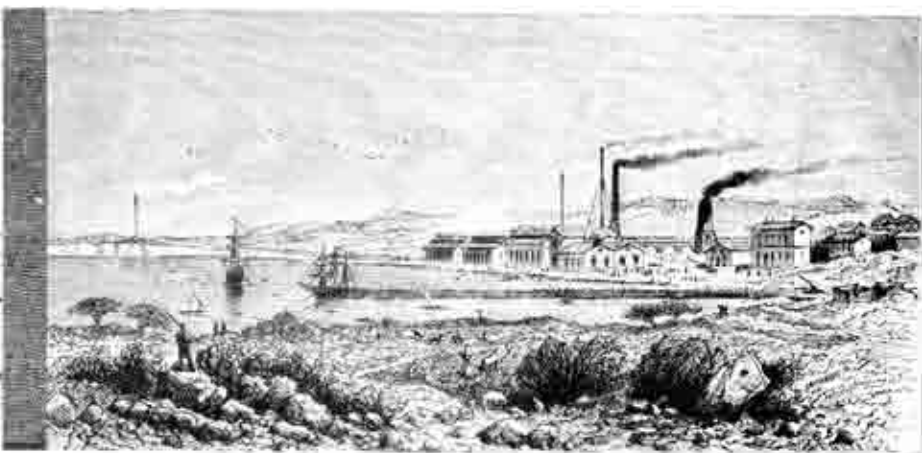

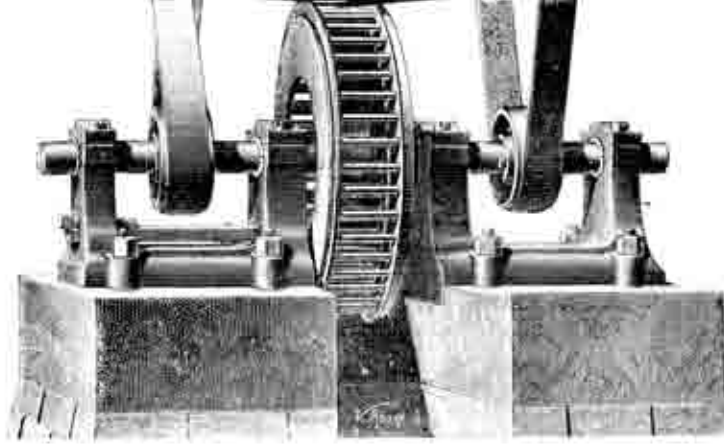
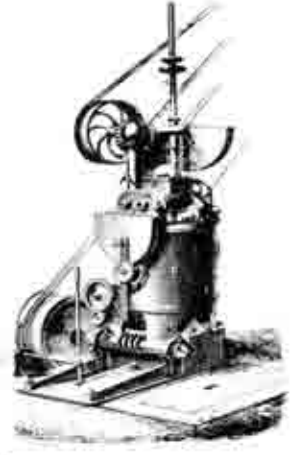
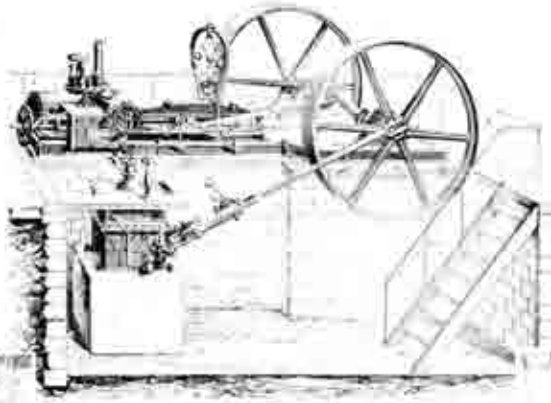

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΦΩΤΟ-
ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟ ΦΡΟΥΖΑΚΗ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΗ
ΤΟΥ 1977 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΕΞΑΝΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

ΑΘΗΝΑ: Ξεάντας, Δελάφον 4, τηλ. 36.12.191, πτ.144
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: Ω. ΚΟΠΙΔΑΚΗΣ, ΤΣΙΜΙΣΚΗ 96, τηλ. 27.66.15

